

FORVALTNINGSREVISJON

Barnevern

RAPPORT



Skaun kommune

September 2020

FR1097

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Skaun kommunes kontrollutvalg i perioden september 2019 til september 2020.

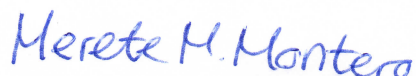
Kontrollutvalget skal påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres, jf. lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-2 punkt c). Forvaltningsrevisjon innebærer å gjøre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger.

Revisjonsteamet har bestått av prosjektleder/oppdragsansvarlig Merete M. Montero, prosjektmedarbeider Mette Sandvik, og kvalitetssikrere Unni Romstad og Line J. Wirum. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Skaun kommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs² standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet. En oversikt over tidligere gjennomførte prosjekter finnes på vår hjemmeside www.revisjonmidt norge.no.

Trondheim, 05.09.2020



Merete M. Montero

Oppdragsansvarlig revisor

¹ Kommuneloven § 23-3, 1.ledd

² Norges Kommunerevisorforbund, www.nkrf.no

SAMMENDRAG

Revisjon Midt-Norge har gjennomført en forvaltningsrevisjon om barnevern i Skaun kommune.

Revisor har gjennomført forvaltningsrevisjonen med følgende problemstillinger:

1. Melder ansatte i Skaun kommune saker til barnevernet?
2. Hvordan ivaretar Skaun kommune sitt kontrollansvar som barnevernsmyndighet?
3. Er internkontrollen dokumentert og er dokumentasjonen oppdatert og tilgjengelig?

Forvaltningsrevisjonen er basert på oppstartsmøte med kommunedirektør med rådgivere, intervju med enhetsleder for barn, familie og helse, intervju med rektorer for tre skoler, en barnehagestyrer, fagleder for flyktningetjenesten og helsesykepleiere. Det er i tillegg sendt ut en spørreskjemaundersøkelse til alle ansatte som arbeider i tilknytning til barn.

Når det gjelder meldeplikten konkluderer revisor med at ikke alle bekymringer blir meldt til barnevernet. Det blir oppgitt ulike årsaker til at bekymringer ikke blir sendt; at man vil avvente og se, manglende tillit til barnevernet, at man er usikker på hvilke saker som skal meldes og ubehag knyttet til å melde saker. Bekymringene som ikke blir meldt er kategorisert som noe alvorlig og alvorlige, noe revisor mener er bekymringsfullt.

Videre konkluderer revisor med at kommunen har delvis tilfredsstillende internkontroll, og savner en mer detaljert beskrivelse av hvordan kommunen ivaretar de spesifikke kravene som følger av forskrift.

Når det gjelder styringsdialogen konkluderer revisor med at det er etablert møtefora i form av styringsgruppemøter og samarbeidsmøter. Revisor finner det ikke tilfredsstillende at møtene ikke blir gjennomført slik som forutsett.

Revisor anbefaler at følgende punkter har kommunens oppmerksomhet:

- Sørge for at meldeplikten blir overholdt fullt ut
- Dokumentere hvordan alle krav til internkontroll blir ivaretatt
- Sørge for at møtene i etablerte møtearenaer blir gjennomført i henhold til avtale og rutine

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	3
Sammendrag	4
Innholdsfortegnelse	5
1 Innledning	9
1.1 Bestilling	9
1.2 Problemstillinger	9
1.3 Metode	9
1.4 Bakgrunn	11
1.5 Rapportens oppbygging	11
2 Melde saker til barnevernet	12
2.1 Problemstilling	12
2.2 Revisjonskriterier	12
2.3 Melder ansatte fra til barnevernet?	13
2.3.1 Rutiner og opplæring	13
Skole	15
Barnehage	21
Helsestasjon	25
Øvrige enheter	29
2.3.2 Erfaring med å melde saker til barnevernet	32
Skole	34
Barnehage	41
Helsestasjonen	46
Øvrige enheter	53
2.4 Vurdering	57
2.4.1 Rutiner og opplæring	57
2.4.2 Erfaring med å melde saker til barnevernet	59
3 Internkontroll	61
3.1 Problemstilling	61
3.2 Revisjonskriterier	61
3.3 Dokumentert internkontroll	62
3.4 Vurdering	63
4 Kontrollansvaret	65
4.1 Problemstilling	65
4.2 Revisjonskriterier	65
4.3 Styringsdialog	65
4.4 Vurdering	68
5 Høring	69
6 Konklusjoner og anbefalinger	72
6.1 Konklusjon	72

6.2	Anbefalinger.....	73
	Vedlegg 1 – Høringssvar.....	74

Figurer

Skole

Figur 1.	Har kommunen skriftlige rutiner som beskriver fremgangsmåten ved melding til barnevernet?	18
Figur 2.	Kjenner du til innholdet i rutinen?.....	19
Figur 3.	Har kommunen utarbeidet skriftlig veiledning om når det foreligger en bekymring som skal meldes til barnevernet?.....	19
Figur 4.	Har du fått opplæring i og informasjon om melding til barnevernet?	19
Figur 5.	Hvor fornøyd er du med opplæringen du har fått om melding til barnevernet?	20
Figur 6.	I hvilken grad er du sikker på hvilke forhold som skal meldes fra til barnevernet?	20
Figur 7.	Har du noen du kan drøfte saker med, dersom du er usikker på om du skal melde en bekymring?	21

Barnehage

Figur 8.	Har kommunen skriftlige rutiner som beskriver fremgangsmåten ved melding til barnevernet?	22
Figur 9.	Kjenner du til innholdet i rutinen?.....	22
Figur 10.	Har kommunen utarbeidet skriftlig veiledning om når det foreligger en bekymring som skal meldes til barnevernet?.....	23
Figur 11.	Har du fått opplæring i og informasjon om melding til barnevernet?	23
Figur 12.	Hvor fornøyd er du med opplæringen du har fått om melding til barnevernet?	24
Figur 13.	I hvilken grad er du sikker på hvilke forhold som skal meldes fra til barnevernet?	24
Figur 14.	Har du noen du kan drøfte saker med, dersom du er usikker på om du skal melde en bekymring?	25

Helsestasjon

Figur 15.	Har kommunen skriftlige rutiner som beskriver fremgangsmåten ved melding til barnevernet?	26
Figur 16.	Kjenner du til innholdet i rutinen?.....	27
Figur 17.	Har kommunen utarbeidet skriftlig veiledning om når det foreligger en bekymring som skal meldes til barnevernet?.....	27

Figur 18.	Har du fått opplæring i og informasjon om melding til barnevernet?	27
Figur 19.	Hvor fornøyd er du med opplæringen du har fått om melding til barnevernet?	28
Figur 20.	I hvilken grad er du sikker på hvilke forhold som skal meldes fra til barnevernet?	28
Figur 21.	Har du noen du kan drøfte saker med, dersom du er usikker på om du skal melde en bekymring?	29

Øvrige enheter

Figur 22.	Har kommunen skriftlige rutiner som beskriver fremgangsmåten ved melding til barnevernet?	30
Figur 23.	Kjenner du til innholdet i rutinen?.....	30
Figur 24.	Har kommunen utarbeidet skriftlig veiledning om når det foreligger en bekymring som skal meldes til barnevernet?.....	30
Figur 25.	Har du fått opplæring i og informasjon om melding til barnevernet?	31
Figur 26.	Hvor fornøyd er du med opplæringen du har fått om melding til barnevernet?	31
Figur 27.	I hvilken grad er du sikker på hvilke forhold som skal meldes fra til barnevernet?	32
Figur 28.	Har du noen du kan drøfte saker med, dersom du er usikker på om du skal melde en bekymring?	32

Skole

Figur 29.	I hvilken grad har du tillit til barnevernstjenesten i Melhus kommune.....	37
Figur 30.	Har du i ditt arbeid sendt bekymringsmelding til barnevernet iløpet av de siste 24 måneder?	38
Figur 31.	Fikk du tilbakemelding fra barnevernet om at saken var mottatt?.....	38
Figur 32.	Kjenner du til om det har vært bekymringer som ikke er meldt, som burde vært meldt?	39
Figur 33.	Hvilken alvorlighetsgrad er det på dette/disse forholdene? Dersom flere forhold, kryss av for det alternativet du mener er mest representativt for summen av disse.....	39
Figur 34.	Har du eller har du hatt bekymringer du ikke har meldt fra til barnevernet, der du tenker at det burde vært meldt?.....	40
Figur 35.	Hva er årsaken til at bekymringen ikke er meldt? Det er mulig å velge flere svaralternativ.	40

Barnehage

Figur 36.	I hvilken grad har du tillit til barnevernstjenesten i Melhus kommune?.....	42
Figur 37.	Har du i ditt arbeid sendt bekymringsmelding til barnevernet iløpet av de siste 24 måneder?	43
Figur 38.	Fikk du tilbakemelding fra barnevernet om at saken var mottatt?.....	43
Figur 39.	Kjenner du til om det har vært bekymringer som ikke er meldt, som burde vært meldt?	44

Figur 40.	Hvilken alvorlighetsgrad er det på dette/disse forholdene? Dersom flere forhold, kryss av for det alternativet du mener er mest representativt for summen av disse.....	44
Figur 41.	Har du eller har du hatt bekymringer du ikke har meldt fra til barnevernet, der du tenker at det burde vært meldt?.....	44
Figur 42.	Hva er årsaken til at bekymringen ikke er meldt? Det er mulig å velge flere svaralternativ	45

Helsestasjon

Figur 43.	I hvilken grad har du tillit til barnevernstjenesten i Melhus kommune?.....	50
Figur 44.	Har du i ditt arbeid sendt bekymringsmelding til barnevernet iløpet av de siste 24 måneder?	50
Figur 45.	Fikk du tilbakemelding fra barnevernet om at saken var mottatt?.....	51
Figur 46.	Kjenner du til om det har vært bekymringer som ikke er meldt, som burde vært meldt?	51
Figur 47.	Hvilken alvorlighetsgrad er det på dette/disse forholdene? Dersom flere forhold, kryss av for det alternativet du mener er mest representativt for summen av disse.....	52
Figur 48.	Har du eller har du hatt bekymringer du ikke har meldt fra til barnevernet, der du tenker at det burde vært meldt?.....	52
Figur 49.	Hva er årsaken til at bekymringen ikke er meldt? Det er mulig å velge flere svaralternativ.	53

Øvrige enheter

Figur 50.	I hvilken grad har du tillit til barnevernstjenesten i Melhus kommune?.....	54
Figur 51.	Har du i ditt arbeid sendt bekymringsmelding til barnevernet iløpet av de siste 24 måneder?	54
Figur 52.	Fikk du tilbakemelding fra barnevernet om at saken var mottatt?.....	55
Figur 53.	Kjenner du til om det har vært bekymringer som ikke er meldt, som burde vært meldt?	55
Figur 54.	Hvilken alvorlighetsgrad er det på dette/disse forholdene? Dersom flere forhold, kryss av for det alternativet du mener er mest representativt for summen av disse.....	55
Figur 55.	Har du eller har du hatt bekymringer du ikke har meldt fra til barnevernet, der du tenker at det burde vært meldt?.....	56
Figur 56.	Hva er årsaken til at bekymringen ikke er meldt? Det er mulig å velge flere svaralternativ.	57

1 INNLEDNING

I dette kapitlet gjennomgår vi bestilling, problemstillinger, metode og bakgrunn for prosjektet.

1.1 Bestilling

I plan for forvaltningsrevisjon 2019-2021 er barnevern rangert som nr. 1 av prioriterte områder for forvaltningsrevisjon. Planen ble vedtatt i Skaun kommunestyre i sak 19/2019.

I sak 14/19 vedtok kontrollutvalget følgende:

Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon av barnevern og inviterer Melhus kommune ved kontrollutvalget til å delta i forvaltningsrevisjonen.

I kontrollutvalgsmøtet kom det innspill om at utvalget ønsker å se på om saker meldes til barnevernet og om kommunen blir orientert om saker.

I brev av 10.05.2019 informerer Konsek Trøndelag IKS om at kontrollutvalget i Melhus ikke har mulighet til å delta i forvaltningsrevisjonen og bestillingen går uten deres deltakelse. Kontrollutvalget ønsket prosjektplanen til behandling i møte 05.06.2019.

I sak 25/19 vedtok kontrollutvalget å utsette saken til første møte etter sommeren.

I møte 21.08.2019 orienterte virksomhetsleder for familie og forebygging i Melhus kommune om det interkommunale samarbeidet med Skaun.

Revisor har hatt dialog med sekretær i Konsek Trøndelag IKS om hva som ble diskutert på møtet, og hva utvalget er opptatt av å få belyst i forvaltningsrevisjonen.

1.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger vil bli besvart i rapporten:

4. Melder ansatte i Skaun kommune saker til barnevernet?
5. Hvordan ivaretar Skaun kommune sitt kontrollansvar som barnevernsmyndighet?
6. Er internkontrollen dokumentert og er dokumentasjonen oppdatert og tilgjengelig?

1.3 Metode

Revisor har gjennomført oppstartsmøte med kommunedirektør samt rådgiver i kommunedirektørens stab innenfor helseområdet og rådgiver innenfor barnehage.

Revisor har intervjuet enhetsleder for barn, familie og helse.

Videre har revisor valgt ut tre skoler og tre barnehager. Revisor gjorde utvalg basert på størrelse på enhetene og lokasjon.

Av skolene ble Skaun ungdomsskole, Buvik skole og Jåren Råbygda skole valgt ut. Rektorene ved de tre skolene er intervjuet. Rektor ved Skaun ungdomsskole startet i jobben til skolestart i 2019.

Barnehagene som ble valgt ut var Oterhaugen barnehage, Børsa barnehage og Jåren Råbygda barnehage. Styrer for Jåren Råbygda barnehage er intervjuet. Som alternativ til Børsa og Oterhaugen sendte revisor en forespørsel til styrer ved Hammerdalen barnehage. På grunn av sykmeldinger og andre årsaker under perioden med datainnsamling har ikke revisor lyktes med å intervju styrene ved de tre barnehagene.

Revisor har intervjuet helsesykepleierne ved de utvalgte skolene, og fagleder for helsestasjonen. Leder for flykningetjenesten er også intervjuet.

Det ble utarbeidet intervjuguide til hvert intervju. Intervjuobjektene har verifisert et skriftlig referat.

Revisor har fått liste over ansatte som jobber i tilknytning til barn i sin jobb i kommunen. Listen inneholder ansatte ved skoler, barnehager, PPT, psykisk helse og rus, helsestasjon, ergo- og fysioterapitjenesten, flykningetjenesten, kulturadministrasjon, kulturskole, frivillighetssentralen, ungdomsklubb, bibliotek og tjenester for funksjonshemmede. Det er sendt ut spørreskjemaundersøkelse til alle ansatte på listen, totalt 630 ansatte. Det er 211 som har svart på undersøkelsen, noe som utgjør 33 %.

Ansatte fra alle barnehager og skoler har svart på spørreskjemaundersøkelsen. Øvrige tjenester har svart på spørreskjemaundersøkelsen, med unntak av tjenestene flykningetjenesten og voksenopplæring.

Revisor vurderer at svarprosenten er lav, men sammen med intervjuinformasjon og dokumentasjon gir den støtte til revisors vurderinger. En av årsakene til at vi mangler noen svar er at invitasjonen til å delta i spørreskjemaundersøkelsen ble videresendt mellom ansatte. Linken i invitasjonen er individuell, og de som fikk den videresendt fikk derfor opp svarene til den som videresendte sin egen invitasjon. Vedkommende som gjorde revisor oppmerksom på dette er orientert om problemet med å videresende epostinvitasjoner.

Revisor har undersøkt dokumentasjon som gjelder styringsdialog og internkontroll. Revisor har etterspurt møterefertat fra styringsgruppemøter og samarbeidsmøter. Når det gjelder styringsgruppemøter har vi fått bekreftet at det kun er blitt gjennomført to møter, og har fått oversendt referatene for gjennomførte møter. Vi har mottatt ett møterefertat fra

samarbeidsmøte, og har etterspurt eventuelle øvrige. Vi har i høringsperioden mottatt referat fra et samarbeidsmøte gjennomført i februar 2020.

Revisor har etterspurt statistikk for meldinger av bekymringer til barnevernet, og mottok dette under høringsperioden.

Revisor vurderer at vi har tilstrekkelig datagrunnlag til å svare ut problemstillingene.

1.4 Bakgrunn

Skaun har hatt et vertskommunesamarbeid med Orkdal, sammen med Agdenes og Meldal, siden 2011. Samarbeidet opphørte, og Skaun kommune samarbeider etter 01.01.2018 med Melhus kommune. Melhus kommune er vertskommune. Ansvar for oppgaven og myndighetsutøvelsen ligger fortsatt hos Skaun kommune, selv om myndighet og utførelse av lovpålagte oppgaver gjennomføres av Melhus kommune som vertskommune.

Det er regulert i samarbeidsavtalen mellom Melhus og Skaun at det er kontrollutvalget i Melhus kommune som er kontrollutvalg for barnevernstjenesten. Dette innebærer at det er kontrollutvalget i Melhus som kan bestille forvaltningsrevisjon av kvaliteten på tjenesten. Avtalen er ikke til hinder for at Skaun kommune kan bestille forvaltningsrevisjoner av sitt eget arbeid med barnevern.

Det følger av vertskommuneavtalen at det skal opprettes en styringsgruppe for virksomheten som skal bestå av representanter fra hver kommune. Formålet med styringsgruppen er god dialog og god informasjonsflyt vedrørende økonomi, drift og utvikling av tjenesten.

Videre følger det av vertskommuneavtalen at saker som angår samarbeidskommunen og som er av prinsipiell betydning skal forelegges samarbeidskommunen for avgjørelse. I avgjørelser som har store økonomiske eller organisatoriske konsekvenser skal samarbeidskommunen orienteres fortløpende og så tidlig som praktisk mulig.

1.5 Rapportens oppbygging

Problemstilling 1 blir behandlet i kapittel 2. Deretter blir problemstilling 3 behandlet i kapittel 3 og problemstilling 2 i kapittel 4. Kapitlene er delt inn i underoverskrifter om problemstillinger, revisjonskriterier, datagrunnlag og vurderinger.

I kapittel 5 er høring av rapporten behandlet.

Avslutningsvis i rapporten, i kapittel 6, blir det konkludert på problemstillingene og gitt anbefalinger.

2 MELDE SAKER TIL BARNEVERNET

I dette kapitlet beskriver vi om saker blir meldt til barnevernet og årsaker dersom saker ikke meldes.

2.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling for temaet melding til barnevernet:

1. Melder ansatte i Skaun kommune saker til barnevernet?

2.2 Revisjonskriterier

Ifølge forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner (§7) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis.

Det følger av barnevernloven § 6-4 at enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan skal uten hinder av taushetsplikt melde fra til barneverntjenesten uten ugrunnet opphold. Plikten til å melde er et selvstendig og personlig ansvar. Meldeplikten gjelder uavhengig av den enkeltes fagbakgrunn eller faglige kompetanse. Offentlige myndigheter har en plikt til å sikre at hver enkelt medarbeider har tilstrekkelig kompetanse om regelverket og skal sørge for at nødvendige rutiner er på plass. For å kunne ha en betryggende håndtering av meldeplikten, er det viktig at det er etablert skriftlige rutiner som er kjent i organisasjonen og at det gis opplæring i meldeplikt.

I særlovgivningen er også regler om opplysningsplikt til barnevernet

- Barnehageloven § 22
- Helsepersonelloven § 33
- Opplæringsloven § 15-3

Følgende revisjonskriterier er utledet for problemstillingen:

- Det bør foreligge rutiner for hvordan ansatte skal melde fra til barnevernet
- Det bør gis opplæring i meldeplikten
- Ansatte skal uten unntak melde bekymringer til barnevernet

2.3 Melder ansatte fra til barnevernet?

I dette kapitlet presenteres data om rutiner, opplæring og om ansattes oppfatning av om saker blir meldt til barnevernet.

2.3.1 Rutiner og opplæring

Enhetsleder sier at det finnes rutine for å melde fra til barnevernet. Revisor har fått tilsendt følgende rutine fra enheten barn, familie og helse:



Rutiner ved meldeplikt til barnevernstjenesten for ansatte i barn, familie og helse i Skaun

Meldeplikt:

Alle som jobber med barn under 18 år har meldeplikt etter Barnevernloven §6-4, Opplæringsloven §15-3 og Helsepersonelloven §33.

Før melding:

Ved mistanke om vold, seksuelle overgrep, omsorgssvikt, rusmisbruk og kjønnslemlestelse:

- Observer,
- Dokumenter hva du ser,
- Vær nysgjerrig, still spørsmål, undre deg sammen med barnet og/eller barnets foreldre/foresatte
- Søk råd og veiledning anonymt fra kollega/fagleder
- Søk råd fra barneverntjenesten eller politi
- Meld

Vold og seksuelle overgrep:

Helsepersonell skal, uten hinder av taushetsplikt, og på eget initiativ umiddelbart melde fra til barneverntjenesten og politi:

- **Når det er grunn til å tro** at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt.
- Når et barn har vist vedvarende og alvorlige atferdsvansker.

FORELDRE/FORESATTE SKAL IKKE VARSLES!

Ved melding:

- Alltid skriftlig melding til barneverntjenesten, kopi i barnets journal
- Benytt BFH sitt meldingskjema som ligger på kommunenes hjemmeside
- Foresatte skal være kjent med bekymringen og innholdet i meldingen, **så lenge det ikke er mistanke om vold eller overgrep.**

Viktige telefonnummer:

Melhus og Skaun barnevern: 72 85 82 01

Barnevernsvakt: 02800

Orkdal lensmannskontor: 02800

Krisesenteret for Orkdal og omegn: 72 48 24 10

Tilbakemelding til melder:

Barneverntjenesten skal gi den som har sendt melding til barneverntjenesten, jf. § 4-2, tilbakemelding, innen tre uker etter at meldingen ble mottatt.

Dersom det er åpnet undersøkelsessak, skal barneverntjenesten gi melder som omfattes av § 6-4 annet og tredje ledd, ny tilbakemelding om at undersøkelsen er gjennomført.

Enhetsleder går jevnlig gjennom rutinen i fagmøter/fagdager eller på samarbeidsmøtene. Alle ansatte i barn, familie og helse deltar i møtene. Revisor har fått tilsendt program for fagdager i september 2019 i enheten barn, familie og helse. Det fremgår av programmet at en barnevernskonsulent vil informere om hvordan og når melde til barnevernet.

Enhetsleder forteller at rutinene ble sendt ut til skoler og barnehager i høsten 2019 for å informere dem.

Ifølge enhetsleder står det ikke noe om innholdet i meldingen i rutinen. Det er utarbeidet et skjema for melding av saker til barnevernet, der det er oppgitt hva meldingen skal inneholde. Barnevernet informerer om hva meldingen skal inneholde, på fagdager, nesten hvert år.

Enhetsleder har inntrykk av at ansatte har en mening om når de må melde. Det er tatt opp mange ganger. Ifølge enhetsleder er det enkelt å ringe til barnevernet for å diskutere.

Enheten støtter seg til veileder fra Bufdir³.

Det er etablert en rutine, sist revidert i 2018, om samarbeidsmøter i enheten barn, familie og helse. Den inneholder informasjon om møtehyppighet, innhold og deltakere for følgende samarbeidsfora:

- Fagledermøter i enheten
- Samarbeidsmøte for alle ansatte i enheten
- BUP konsultasjon
- Tverrfaglig møte
- Hjelpeteam
- Familiesenter
- Kriseteam
- Koordinerende team for habilitering og rehabilitering
- Formøter plan- og miljøutvalg
- Kontormøter
- DPS-møter
- Fagdager
- Helse- og mestringsmøte
- Ledermøte
- Boligtildelingsmøte

Skole

Skaun ungdomsskole

Rektor ved Skaun ungdomsskole forteller at det er rektor som sender alle nye meldinger til barnevernet, det er fast rutine på dette.

³ Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Skolen har hjelpeteam én gang i måneden, hvor rektor, sosialrådgiver, barnevern, BUP⁴, PPT⁵, helsesykepleier, gjeldende kontaktlærer og eventuelt politiet møter. Eventuelle nye saker tas opp i dette møtet, oftest anonymt, men med navn dersom innhentet samtykke. De tar også opp «gamle» saker i teamet. Det sendes melding til alle ansatte om å melde inn saker til hjelpeteam siste fredag før møtet. Det fanges opp mange saker i hjelpeteam. Ifølge rektor lages det alltid sakliste og det skrives noen ganger referat fra møtene i hjelpeteam, mest for overordna saker.

Rektor forteller at PPT også kan melde saker til barnevernet, men da i samarbeid med skolen. I høringsvaret informerer enhetsleder for barn, familie og helse at PPT melder uavhengig av skolen.

Rutinen med hjelpeteam er skolespesifikk, men det er oppfordret fra kommunedirektør om å ha slike strukturer og at det er rektor som har ansvaret. «Veileder for ansatte i skolen», utarbeidet av Bufdir, ligger på nett, Rektor forteller at veilederen er gjort kjent muntlig på fellestid og lenke er delt per e-post med ansatte. Rektor har i 7 år arbeidet som lærer/avdelingsleder på ungdomsskolen og har selv meldt saker til rektor.

Rutinen for å melde saker til barnevernet er gjort kjent muntlig, og rektor ser at den ideelt sett skulle vært skriftliggjort, i likhet med rutinen for opplæringsloven §9a. Rektor forteller at det er ikke sagt noe om hva som anses for å være meldepliktig i skriftlige rutiner, men det ligger eksempler i veileder fra Bufdir. Skolen har ikke gjennomført opplæring i innholdet i meldeplikten, med unntak av at strukturene er kjent. Rektor ved ungdomsskolen fortalte i intervjuet at informasjon vedrørende meldinger til barnevernet ikke er gitt til renholder, vaktmester og kulturskole. Rektor tok opp temaet barnevern og meldeplikt etter intervjuet, i husmøte for alle ansatte, gjennomført i desember 2019.

Rektor tror det er en omforent forståelse av hva som er meldepliktig, jfr. hjelpeteamet. Ved usikkerhet er det åpent for å stille alle spørsmål i hjelpeteam. Det er to kontaktlærere i hver klasse, og det er 24-28 elever pr klasse. Elever med utfordringer diskuteres i klasse-teamene. Dersom de har spørsmål, kontakter de rektor og diskuterer nærmere. Faglærere og assistenter (ungdomsarbeidere ol.) deltar i teamene.

⁴ Barne og ungdomspsykiatrisk klinikk

⁵ Pedagogisk psykologisk tjeneste

Det praktiske arbeidet med tanke på melding, skriving og lignende gjøres av lærer eller ungdomsveileder, men det er rektor som oversender meldingen.

Buvik skole

Rektor ved Buvik skole forteller at skolen ikke har skriftlige rutiner for å melde fra til barnevernet. Ifølge rektor er det informasjon om meldeplikt i personalpermen.

Skolen har en innarbeidet, muntlig rutine for å melde fra til barnevernet. Ledelsen har jevnlig orientering om rutinen i fellestid. Veiledning for melding deles i personalet når det omtales i fagtidsskrifter.

Rektor ved Buvik skole forteller at de senere år har barneverntjenesten vært mer åpen for at lærere/avdelingsleder kan ringe og diskutere saker før de eventuelt går videre.

Flere jobber sammen med spesial pedagogisk-koordinator, avdelingsleder eller rektor før melding skrives. Det er lærer som utformer meldingen, og rektor signerer.

Sakene har forskjellig alvorlighetsgrad, noen ganger er saken diskutert med foreldre.

Hjelpeteam behandler saker først, aller helst sammen med foreldre. Det er hjelpeteammøte én gang i måneden, hvor foreldre blir invitert for å diskutere saken.

Jåren Råbygda skole

Rektor ved Jåren Råbygda oppvekstsenter informerer om at oppvekstsenteret har rutiner for melding til barnevernet, utarbeidet av enheten barn, familie og helse. Skolen bruker kommunens skjema for melding. Skolen har også beredskapsplan hvor barneverntjenesten er nevnt på enkelte punkt. Under intervjuet fikk revisor en gjennomgang av planen.

Rutinen er gjort kjent for ansatte og den vil bli repetert i nær fremtid på grunn av nye vikarer. Det er totalt 25 ansatte på oppvekstsenteret. Rektor har snakket med renholdere, vaktmestre, buss-sjåfører, håndverkere mm om §9a og skjemaer, men ikke spesielt vedrørende melding til barnevernet. Rektor forteller at drosjesjåfør og bussjåfør er informert om meldeplikten etter intervjuet.

Rektor har inntrykk av at de ansatte ved skolen har en omforent forståelse av innholdet av meldeplikten.

Rektor ved Jåren Råbygda forteller at det ikke er gjennomført opplæring i meldeplikten.

Rektor, kontaktlærer og spesialpedagogisk-rådgiver skriver meldingen sammen og rektor underskriver.

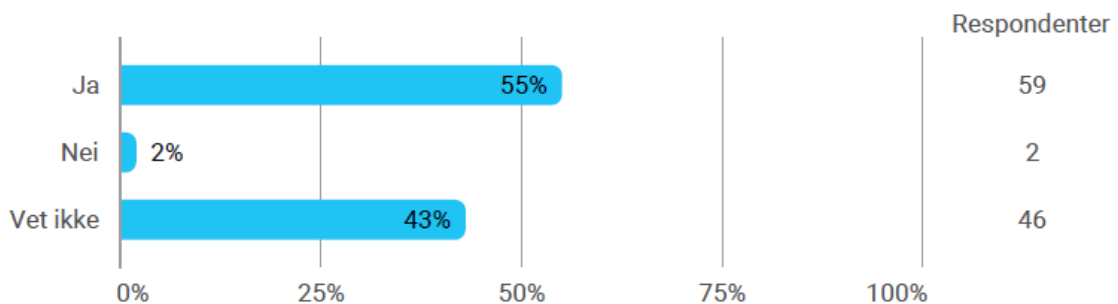
Oppvekstsenteret diskuterer enkeltsaker på fagtid. Enkeltsaker diskuteres i hjelpeteam og foreldre inviteres eventuelt på møte. Skolen ber om samtykke (ikke skriftlig) til å diskutere saken, alternativt diskuteres saker anonymt. Foreldre har alltid vært med, så skriftlig samtykke har ikke vært aktuelt. I saker hvor det er mistanke om vold i hjemmet kontaktes ikke foreldre først.

Når foreldrerollen blir vanskelig, kan foreldrene få støtte fra barnevernet. I «Skaun-modellen» lærte rektor ved Jåren Råbygda at det er viktig at barnet er med i møte i tverrfaglig møte, helt fra barnehagealder. Sammensetning av møtedeltakere varierer.

Spørreundersøkelse

Revisor har spurt ansatte ved skolene om de kjenner til om kommunen har skriftlige rutiner for melding til barnevernet. Det er 55 % som svarer ja, 2 % som svarer nei og 43 % som svarer at de ikke vet.

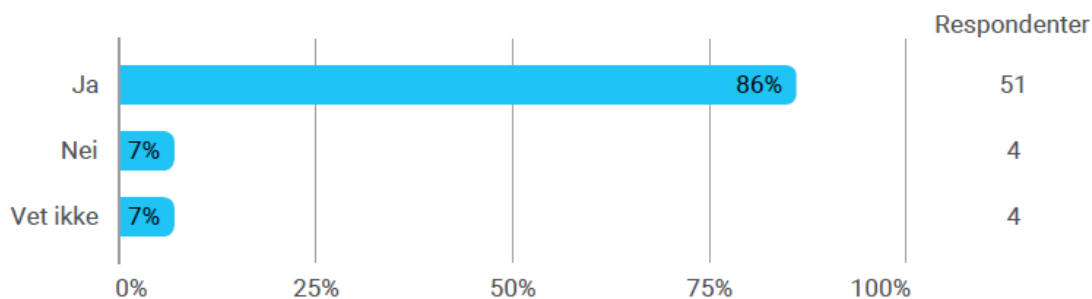
Figur 1. Har kommunen skriftlige rutiner som beskriver fremgangsmåten ved melding til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Som oppfølgingsspørsmål spurte vi de som kjente til en rutine, om de kjenner innholdet i denne.

Figur 2. Kjenner du til innholdet i rutinen?

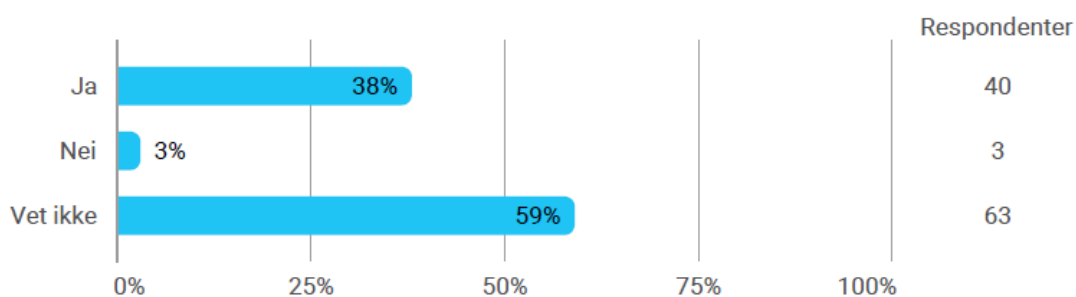


Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

En høy andel, 86 %, av de ansatte ved skolene at de kjenner til innholdet i rutinen.

Videre har vi spurt de ansatte ved skolene om kommunen har utarbeidet skriftlig veiledning om når det foreligger en bekymring som skal meldes til barnevernet. Det er flest som svarer at de ikke kjenner til det, mens 38 % svarer bekreftende.

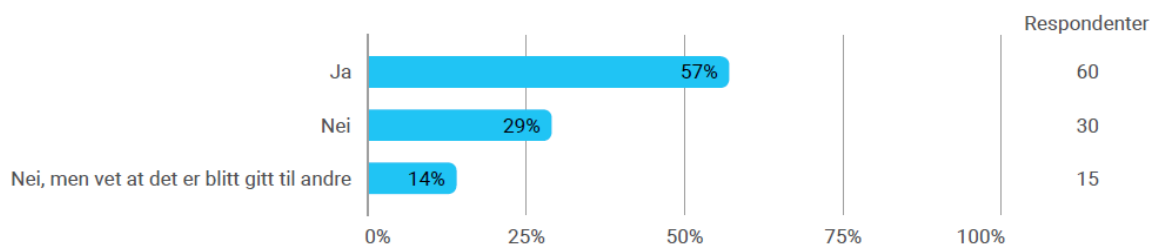
Figur 3. Har kommunen utarbeidet skriftlig veiledning om når det foreligger en bekymring som skal meldes til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Revisor har i spørreundersøkelsen spurt om de ansatte har fått opplæring og informasjon om melding til barnevernet. Det er 57 % av de ansatte ved skolene som svarer ja, 29 % som svarer nei og 14 % som svarer at de ikke har fått opplæring og informasjon, men vet at det er gitt til andre.

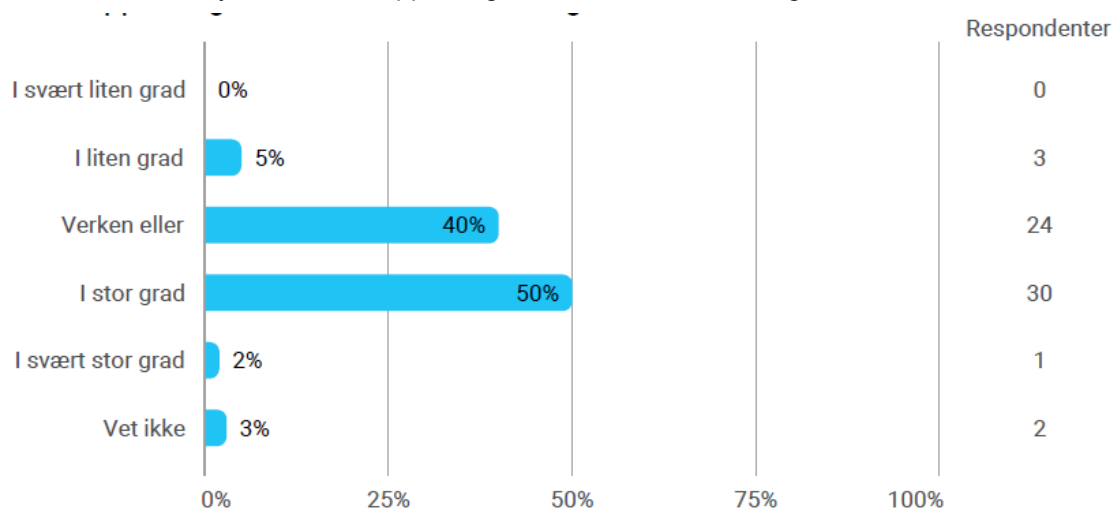
Figur 4. Har du fått opplæring i og informasjon om melding til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Av de som har fått opplæring og informasjon om melding til barnevernet, svarer 50 % av de i stor grad er fornøyd med opplæringen, 40 % svarer verken eller.

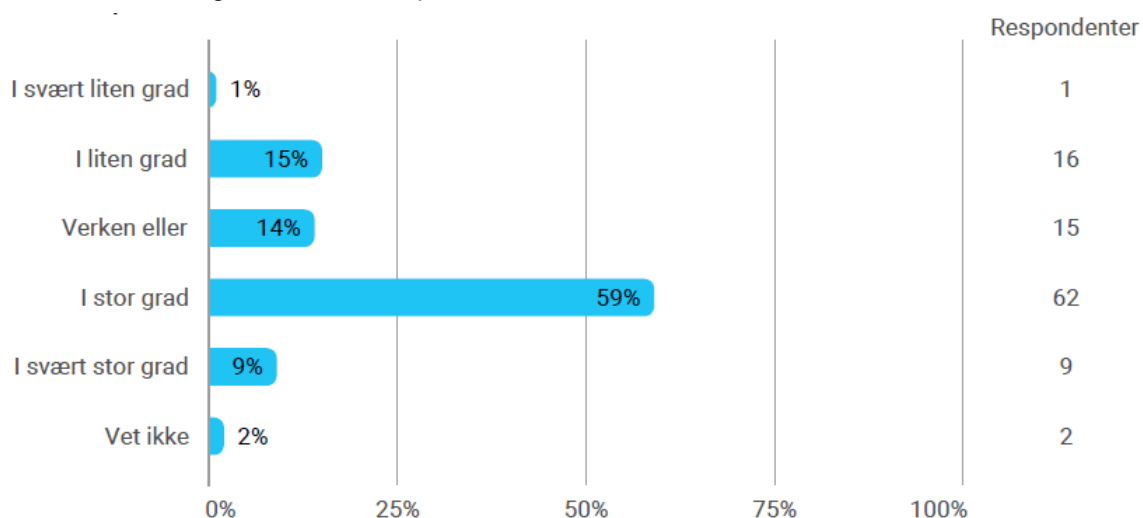
Figur 5. Hvor fornøyd er du med opplæringen du har fått om melding til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

De ansatte ved skolene har svart på i hvilken grad de er sikre på hvilke forhold som skal meldes til barnevernet. Det er 59 % som har svart at de i stor grad er sikker. Det er 9 % som har svart i svært stor grad, 14 % har svart verken eller, og 15 % har svart i liten grad. Det er 1 % som har svart i svært liten grad og 2 % som har svart vet ikke.

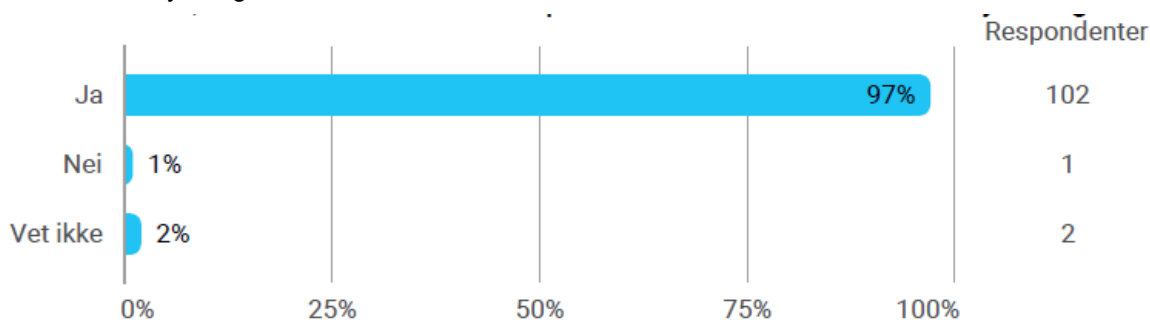
Figur 6. I hvilken grad er du sikker på hvilke forhold som skal meldes fra til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Nesten alle ansatte, 97 %, ved skolene har svart at de har noen de kan drøfte saker med, dersom de er usikre på om man skal melde en bekymring.

Figur 7. Har du noen du kan drøfte saker med, dersom du er usikker på om du skal melde en bekymring?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Barnehage

Jåren Råbygda barnehage

Styrer for Jåren Råbygda barnehage forteller at det er utarbeidet en beredskapsplan felles for oppvekstsenteret, denne omfatter bla melding til barneverntjenesten. Det er flere situasjoner hvor barneverntjenesten vurderes som aktuell instans å melde til.

Oppvekstsenterets beredskapsplan gjennomgås på høstens planleggingsdag. Barnehageloven og opplæringsloven er styrende. ROS⁶-analyse på beredskapsplanen gjennomføres nå av styrer og pedagogiske ledere samt assistenter og fagarbeidere.

De ansatte i barnehagen vet forskjell på å søke råd og å melde. Når barnehage eller skole melder, er de bekymret. I barnehagen gjør man en ekstra vurdering før melding sendes, fordi de har daglig kontakt med foreldrene.

Dersom ansatte er bekymret for et barn tas dette opp på avdelingsmøte eller de går direkte til styrer. Ansatte kan rådføre seg anonymt med barnevernet.

Saker tas opp også opp i hjelpeteam. I disse møtene deltar PPT, barnevern, rektor, pedagogiske ledere, assistenter og eventuelt foreldre dersom de vil være med. Det er møter i hjelpeteam to ganger i året. møtene gjennomføres selv om det ikke er meldt saker, man kan da ta opp forskjellige tema, for eksempel grensesetting, kosthold mm.

⁶ Risiko og sårbarhet

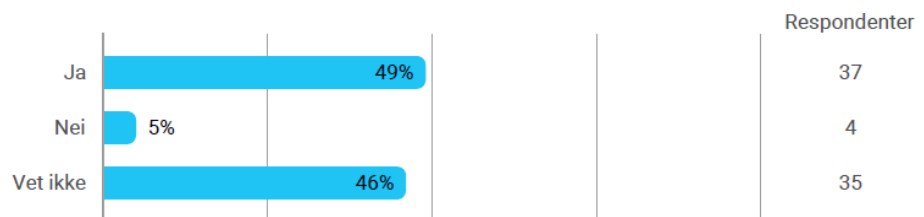
På familiesenteret kan saker tas opp tverrfaglig, som gjelder barnas utvikling og miljø. Familier kan oppsøke familiesenteret selv for å få veiledning.

Barnehagen diskuterer diverse problemstillinger i fagnettverk hver 14 dag og bruker LP-modellen⁷.

Spørreundersøkelse

Revisor har spurt de ansatte ved barnehagene i Skaun kommune om kommunen har skriftlige rutiner som beskriver fremgangsmåten ved melding til barnevernet. Det er 49 % som svarer bekreftende, mens 5 % svarer nei. Det er 46 % som svarer at de ikke vet.

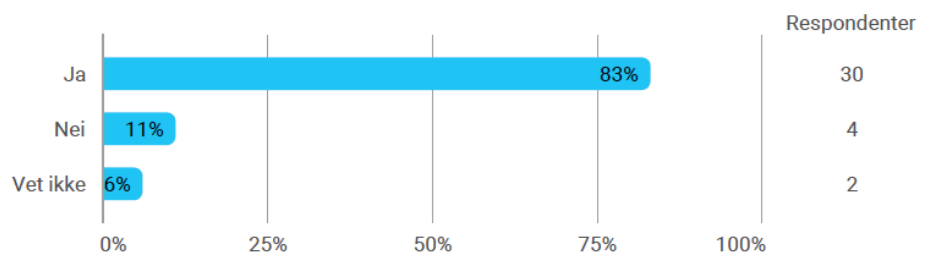
Figur 8. Har kommunen skriftlige rutiner som beskriver fremgangsmåten ved melding til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Som oppfølgingsspørsmål har vi spurt de som svarte bekreftende om de kjenner til innholdet i rutinen. Nesten alle kjenner til innholdet, 83 % svarer ja. Det er 11 % som svarer nei og 6 % som svarer vet ikke.

Figur 9. Kjenner du til innholdet i rutinen?



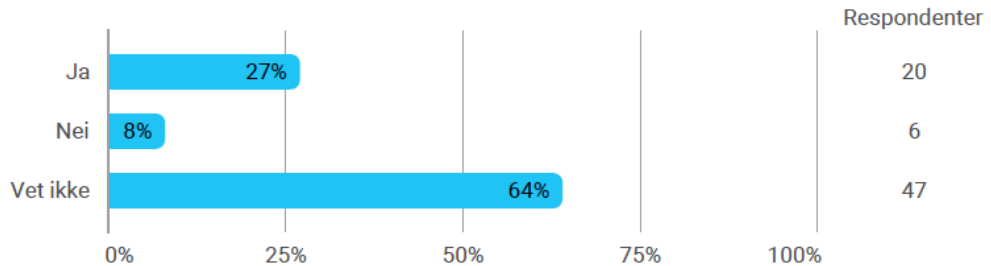
Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

⁷ <https://laringsmiljosenteret.uis.no/forskning-og-prosjekter/tidligere-prosjekter/lp-modellen/arbeidsmater-og-organisering/arbeidsmater-article117223-21763.html>

LP-modellen er en systemteoretisk analysemodell. Det er en modell for analyse av pedagogiske utfordringer, utvikling av læringsmiljø og realisering av tilpasset opplæring i skolen. Hensikten er å få en eksplisitt forståelse av de faktorer som utløser, påvirker og opprettholder elevenes handlinger og atferd. Modellen innehar en rekke arbeidsprinsipper som viser hvordan man skal gå fram for å komme fram til hva som bør gjøres.

Videre har revisor spurt de ansatte ved barnehagene om kommunen har utarbeidet skriftlig veiledning om når det foreligger en bekymring som skal meldes til barnevernet. Det er 64 % som har svart vet ikke, 8 % som svarer nei og 27 % som har svart ja.

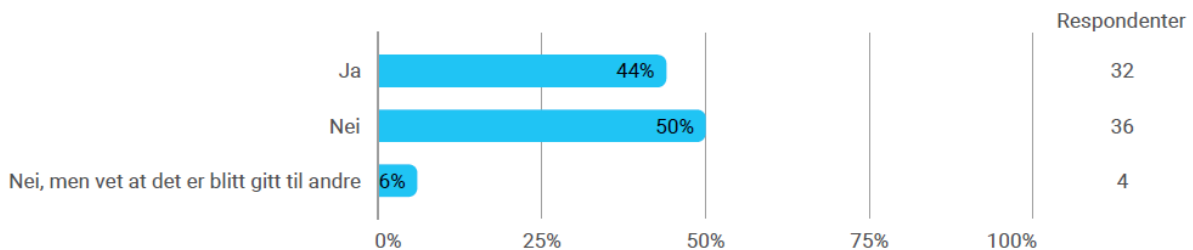
Figur 10. Har kommunen utarbeidet skriftlig veiledning om når det foreligger en bekymring som skal meldes til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Videre spurte vi de ansatte ved barnehagene om de har fått opplæring i og informasjon om melding til barnevernet. 44% svarer bekreftende, mens 50 % svarer nei. Det er 6 % som svarer at de ikke har fått opplæring selv, men vet det er gitt andre.

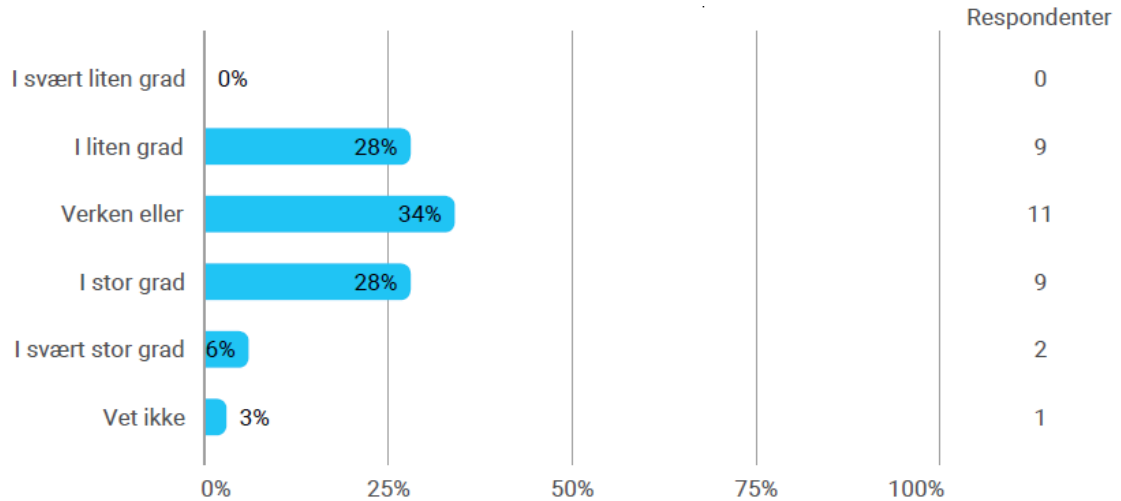
Figur 11. Har du fått opplæring i og informasjon om melding til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Som oppfølgingsspørsmål spurte vi de som hadde fått opplæring om hvor fornøyd de er med opplæringen. Det er spredning i svarene. Det er like mange som har svart i liten grad som i stor grad (28%), mens 34 % svarer verken eller. Det er 6 % som har svart i svært stor grad og 3 % som har svart vet ikke.

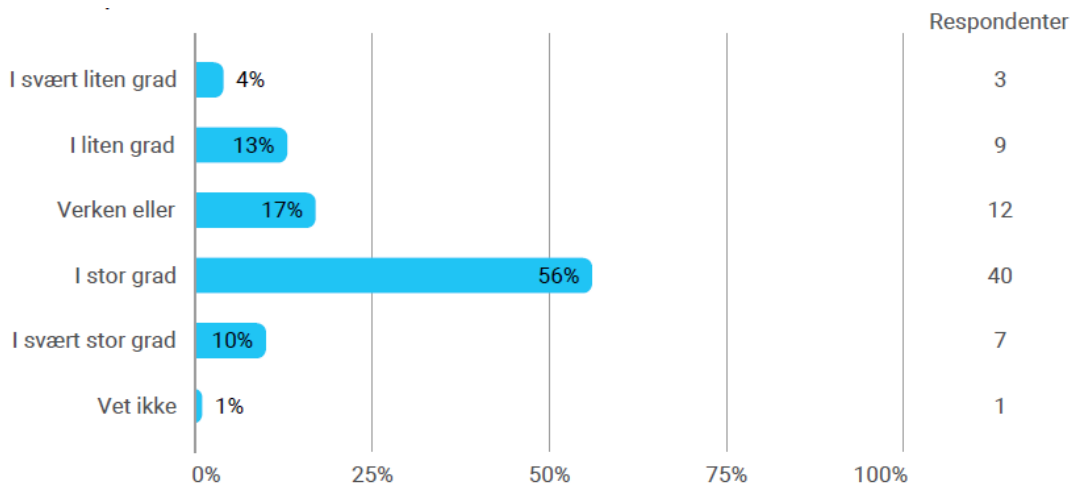
Figur 12. Hvor fornøyd er du med opplæringen du har fått om melding til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

På spørsmål om de ansatte er sikre på hvilke forhold som skal meldes fra til barnevernet, svarer 56 % at de i stor grad er sikker, og 13 % som har svart i liten grad. Det er 10 % som har svart i svært stor rad, mens det er 4 % som har svart i svært liten grad. Det er 17 % som har svart verken eller og 1 % som har svart vet ikke.

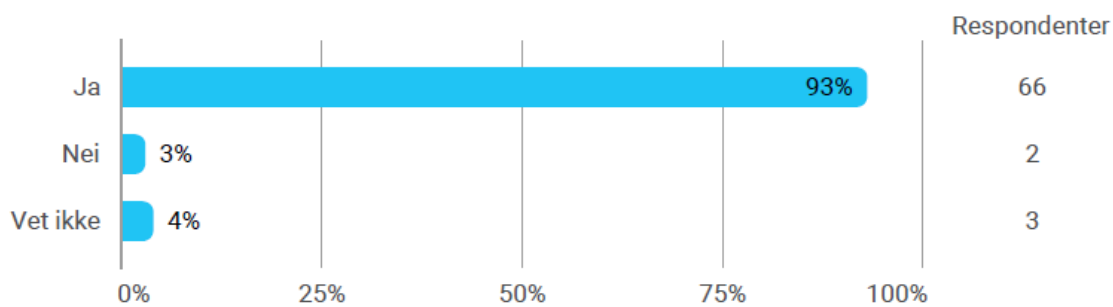
Figur 13. I hvilken grad er du sikker på hvilke forhold som skal meldes fra til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Nesten alle ansatte ved barnehagene i Skaun kommune har noen de kan drøfte saker med, dersom de er usikre på om man skal melde en bekymring. Det er 3 % som har svart nei og 4 % som har svart vet ikke.

Figur 14. Har du noen du kan drøfte saker med, dersom du er usikker på om du skal melde en bekymring?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Helsestasjon

Fagleder for helsestasjonen forteller at helsestasjonen har rutine/prosedyre for å melde bekymring til barnevernet. Den ble revidert i forbindelse med prosjektet om forebygging og avverging av vold, overgrep og omsorgssvikt mot barn. Ifølge fagleder er det angitt hva som er meldingsgrunnlag i skriftlig rutine. Revisor har fått tilsendt rutinen. Helsestasjonen benytter rutinen som er utarbeidet av enheten barn, familie og helse. De benytter i tillegg meldeskjema som er utformet av Melhus kommune.

Fagleder mener det er omforent forståelse om hva som er meldepliktig, men ansatte har også tilgang til å ringe barnevernet for å diskutere saker. Fagleder har inntrykk av at det jevnt over er god forståelse for dette blant ansatte.

Rutinene ble sendt ut i 2017 til barnevernstjenesten for godkjenning og sendt skoler/barnehager og tatt opp i interne møter.

Ifølge fagleder er det den helsesykepleieren som har bekymring for et barn som melder. Om ønskelig eller ved behov kan fagleder skrive under meldingen sammen med helsesykepleier. Ansatte kan også melde sammen med foreldre for å be om hjelp. Fagleder har tatt opp med barnevernstjenesten at meldingsskjemaet ikke er tilrettelagt for at foreldre melder selv. Det kunne for eksempel vært ulike skjema, da foreldre kan ønske hjelp og veiledning og ikke melde bekymring vedrørende seg selv. Fagleder har meldt inn dette til barnevernstjenesten og håper det tas til etterretning.

Fagleder for helsestasjonen får ikke alltid vite om meldinger som er sendt, da helsesykepleierne jobber selvstendig. Noen ganger er saken diskutert med fagleder først for eksempel gjennom veiledning, men hun har ikke alltid oversikt over hvem som har meldt bekymring.

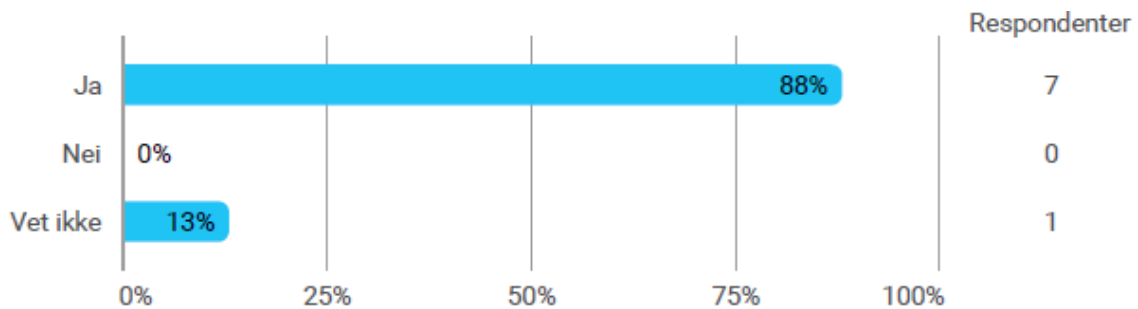
Fagleder deltok på konferansen «Barn først» i desember 2019. Barneombudet stilte spørsmål om taushetsplikten mellom faginstanser alltid er til barnas beste.

Enheten barn, familie og helse har hatt barnevernstjenesten inn på samarbeidsmøtet for å orientere om meldeplikten i løpet av året. De fikk orientering om hva som skjer etter at melding er mottatt. Alle ansatte i enheten skal delta på samarbeidsmøtene. Helsestasjonen har faste møter med BUP og tverrfaglig samarbeid i barn, familie og helse mellom PPT, barnevern, helsestasjon, lege, flyktingetjenesten med flere. Helseesykepleierne deltar også i hjelpeteam ved skolene og koordinerende team for personer med IOP⁸.

Spørreundersøkelse

Vi har i spørreskjemaundersøkelse spurt de ansatte ved helsestasjonen om kommunen har skriftlige rutiner om melding av bekymringer til barnevernet. Nesten alle ansatte, 88 %, ved helsestasjonen svarer bekreftende på at kommunen har skriftlige rutiner som beskriver fremgangsmåten ved melding til barnevernet. Det er 13 % som har svart at de ikke vet.

Figur 15. Har kommunen skriftlige rutiner som beskriver fremgangsmåten ved melding til barnevernet?

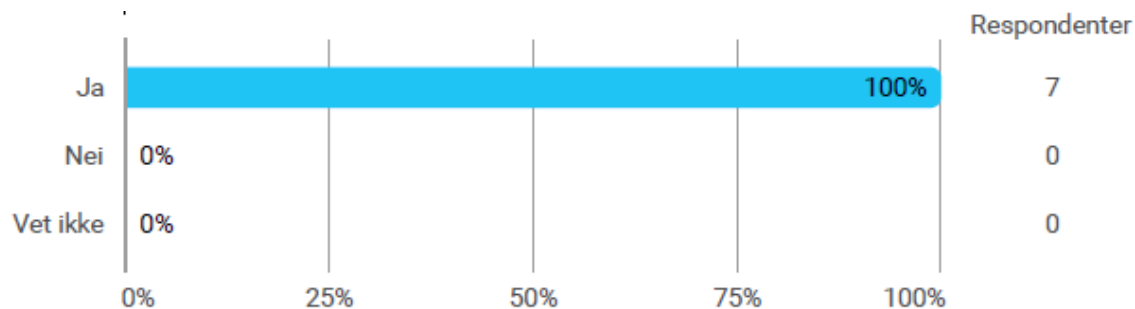


Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Alle som har svart bekreftende på at kommunen har rutiner, kjenner til innholdet.

⁸ Når det blir vedtatt at et barn har rett på spesialundervisning, skal eleven få en individuell opplæringsplan (IOP)

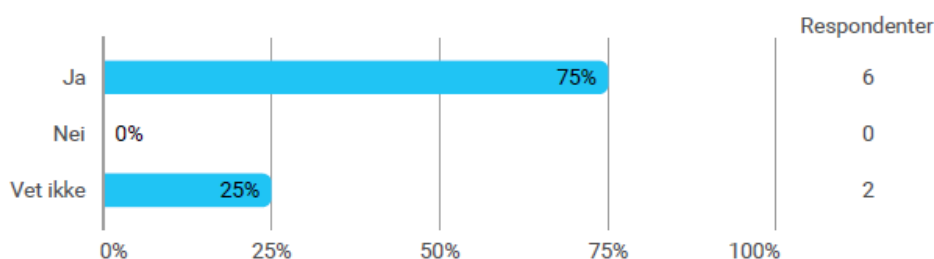
Figur 16. Kjenner du til innholdet i rutinen?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

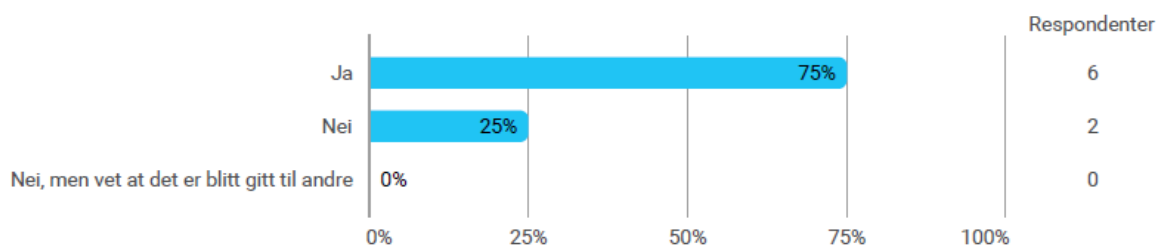
Videre har 75 % svart at bekreftende på at kommunen har utarbeidet skriftlig veiledning om når det foreligger en bekymring som skal meldes til barnevernet. Det er 25 % som har svart vet ikke.

Figur 17. Har kommunen utarbeidet skriftlig veiledning om når det foreligger en bekymring som skal meldes til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Figur 18. Har du fått opplæring i og informasjon om melding til barnevernet?

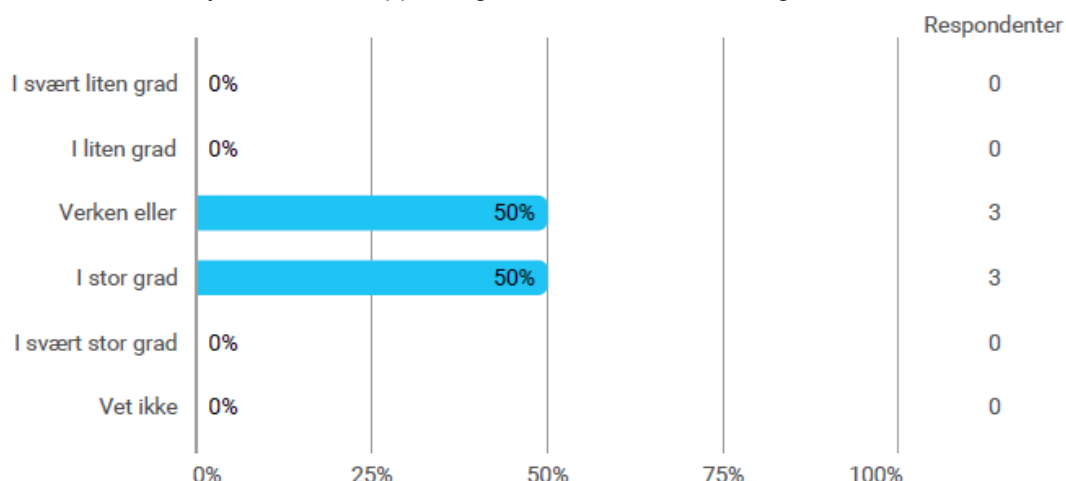


Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Flertallet av de ansatte ved helsestasjonen svarer at de har fått opplæring i og informasjon om melding til barnevernet. Det er 25 % som har svart nei.

Som oppfølgingsspørsmål spurte vi de ansatte ved helsestasjonen om hvor fornøyd de er med opplæringen som er gitt. Det er 50 % som svarer verken eller og 50 % som svarer i stor grad.

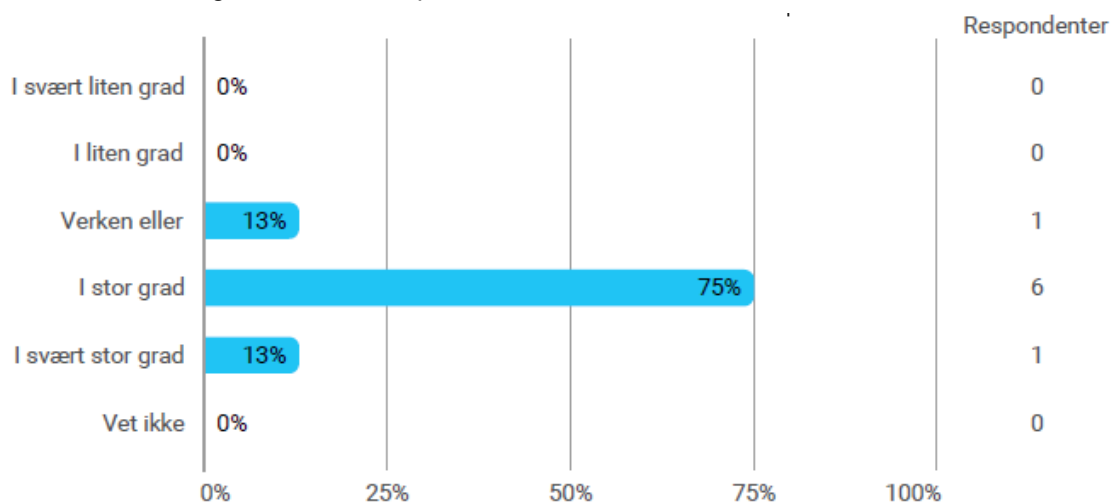
Figur 19. Hvor fornøyd er du med opplæringen du har fått om melding til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Spørreskjemaundersøkelsen viser at de ansatte ved helsestasjonen i stor grad er sikre på hvilke forhold som skal meldes fra til barnevernet (75%). Det er 13 % som svarer i svært stor grad og 13 % som svarer verken eller.

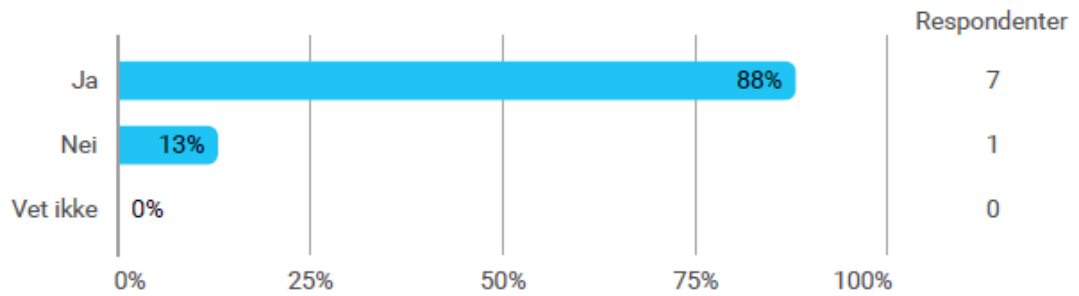
Figur 20. I hvilken grad er du sikker på hvilke forhold som skal meldes fra til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Det store flertallet, 88 %, av ansatte ved helsestasjonen har noen de kan drøfte saker med, dersom de er usikre på om de skal melde en bekymring. Det er 13 % som har svart at de ikke har noen å drøfte saker med.

Figur 21. Har du noen du kan drøfte saker med, dersom du er usikker på om du skal melde en bekymring?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Øvrige enheter

Leder for flykningetjenesten forteller at flykningetjenesten har overordna rutiner for melding til barnevernet, felles med enheten barn, familie og helse. Hele avdelingen deltok nylig i avdelingsmøte, hvor de tok opp rutinene for melding. Representant fra barnevernet møtte og orienterte om rutinene. Rutinene ligger på kvalitetssystemet.

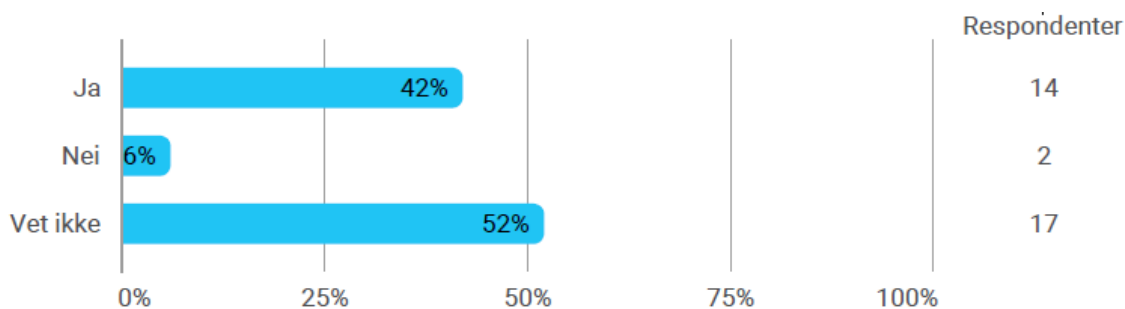
Flykningetjenesten har mest kontakt med barna i bosettingsfasen. Når barna begynner på barnehage og skole, er flykningetjenesten inne i tilfelle av bekymringsmeldinger og er med på å avklare eventuelle misforståelser og bistår på andre måter. Bosettingsfasen for flykningene kan variere i lengde, avhengig av størrelse på familie og hvor de kommer fra.

Dersom flykningetjenesten gjennom sitt arbeid oppdager grunn til melding, er det fagleder som sender melding. Fagleder har informasjons-/statusmøter med barnehage og skole. Det har ikke vært så ofte møter, men hun vil sette det opp på møteplanen nå. Flykningetjenesten er ikke med i hjelpeteamene på skolene, men inviterer seg selv til noen møter.

Nedenfor gjengis svarene fra spørreskjemaundersøkelse. Revisor har samlet svarene fra PPT, psykisk helse og rus, ergo og fysioterapitjenesten, kultur og en samlepost for andre som jobber med barn. I forvaltningsrevisjonen har det vært viktig å gi alle som jobber med barn anledning til å uttale seg.

Revisor har i spørreskjemaundersøkelsen spurt om de ansatte kjenner til om kommunen har skriftlige rutiner som beskriver fremgangsmåten ved melding til barnevernet. Flertallet, 52 %, svarer at de ikke vet, 42 % har svart ja og 6 % har svart nei.

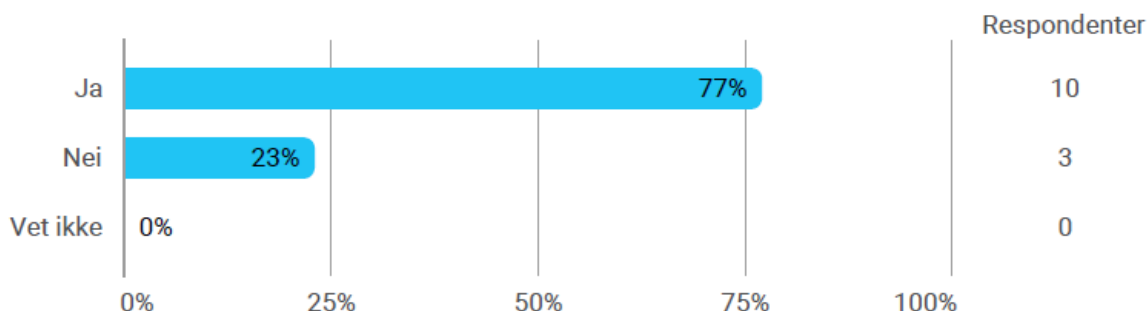
Figur 22. Har kommunen skriftlige rutiner som beskriver fremgangsmåten ved melding til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Som oppfølgingsspørsmål har vi spurt de som svarte ja om de kjenner til innholdet i rutinen. Et stort flertall, 77 %, svarer ja, mens 23 % svarer nei.

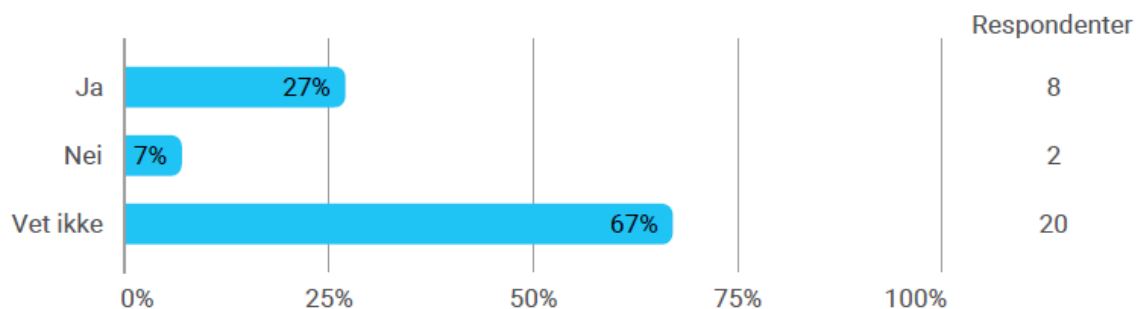
Figur 23. Kjenner du til innholdet i rutinen?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Vi spurte de ansatte om kommunen har utarbeidet skriftlig veiledning om når det foreligger en bekymring som skal meldes til barnevernet. Flertallet av de ansatte svarte at de ikke vet (67%), mens 27 % svarer ja. Det er 7 % som svarer nei.

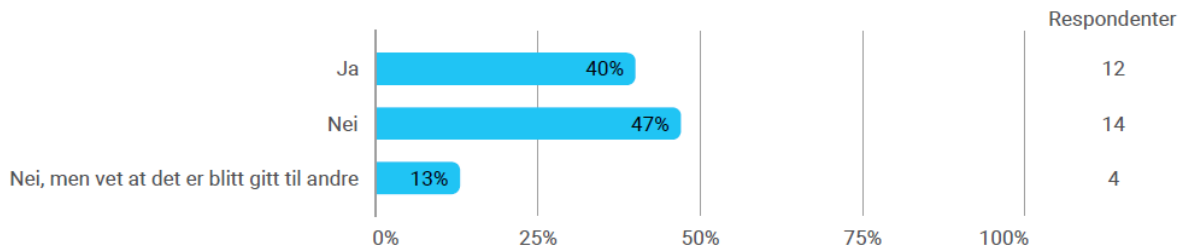
Figur 24. Har kommunen utarbeidet skriftlig veiledning om når det foreligger en bekymring som skal meldes til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Videre spurte vi de ansatte om de har fått opplæring i og informasjon om melding til barnevernet. Det er 40 % som svarer bekreftende til at de har fått opplæring i og informasjon om melding til barnevernet. Det er 47 % som svarer at de ikke har fått slik opplæring. Det er 13 % som svarer at de selv ikke har fått opplæring, men at de kjenner til at det er gitt andre.

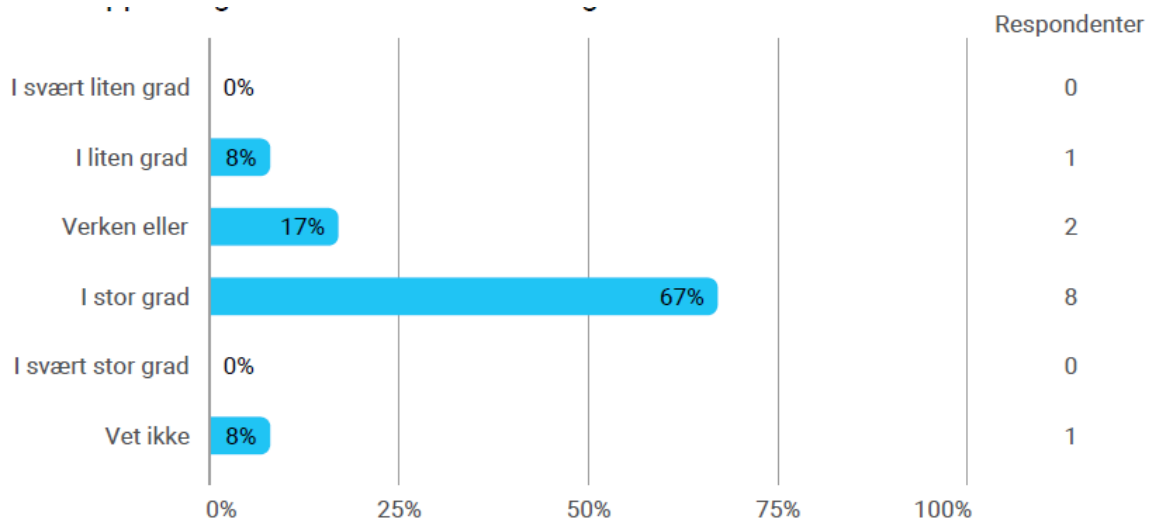
Figur 25. Har du fått opplæring i og informasjon om melding til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Som oppfølgingsspørsmål spurte vi de som har fått opplæring om hvor fornøyd de er med opplæringen som er gitt. Det er 67 % som svarer at de i stor grad er fornøyd, mens det er 8 % som svarer at de i liten grad er fornøyd. Det er 17 % som svarer verken eller og 8 % som svarer vet ikke.

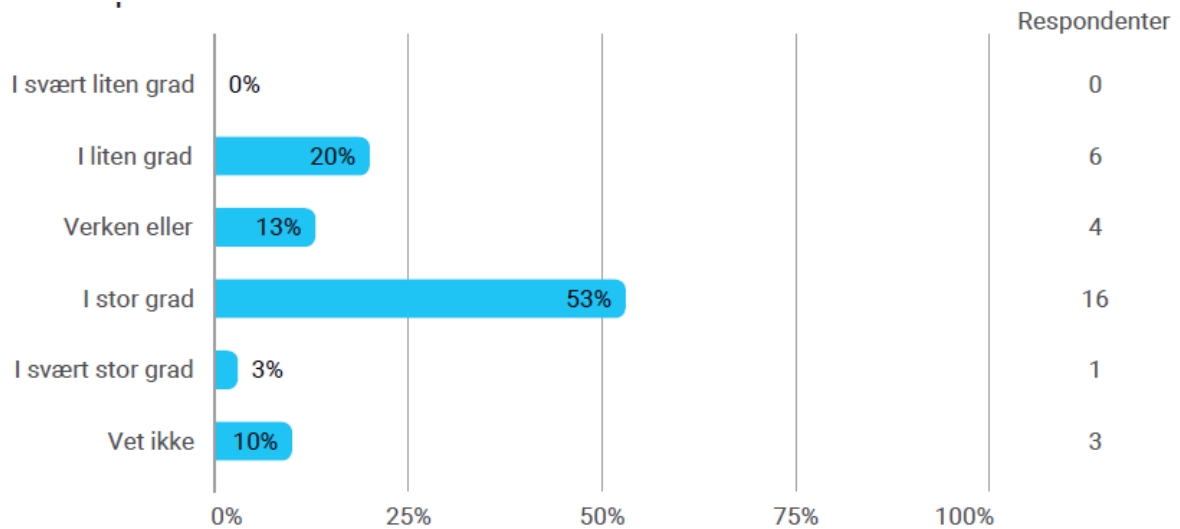
Figur 26. Hvor fornøyd er du med opplæringen du har fått om melding til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Vi har spurt de ansatte om i hvilken grad de er sikre på hvilke forhold som skal meldes fra til barnevernet. Flertallet med 53 % svarer at de i stor grad er sikker. Det er 3 % som i svært stor grad er sikker, mens det er 20 % som i liten grad er sikker. Videre svarer 13 % at de verken eller er sikker. Det er 10 % som svarer at de ikke vet hvor sikre de er om hvilke forhold som skal meldes fra til barnevernet.

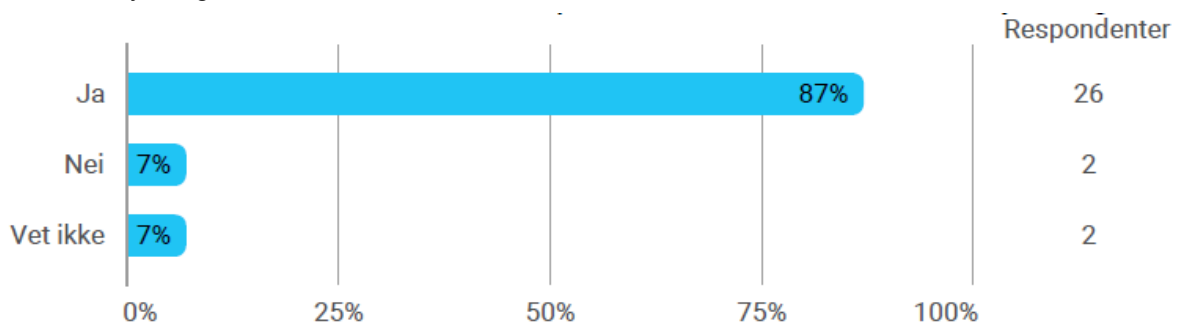
Figur 27. I hvilken grad er du sikker på hvilke forhold som skal meldes fra til barnevernet?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Spørreskjemaundersøkelsen viser at nesten alle ansatte, 87 %, som har svart fra PPT, psykisk helse og rus, ergo- og fysioterapitjenesten, kultur og annet (de som ikke hører til noen av de oppgitte svarkategoriene) har noen de kan drøfte saker med, dersom de er usikre på om de skal melde en bekymring. Det er 7 % som har svart nei og 7 % som har svart vet ikke.

Figur 28. Har du noen du kan drøfte saker med, dersom du er usikker på om du skal melde en bekymring?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

2.3.2 Erfaring med å melde saker til barnevernet

Enhetsleder for barn, familie og helse opplever samarbeidet med barnevernet som godt. Barneverntjenesten er fast deltaker fra familiesenteret og i koordinerende team, og fagleder opplever at dette fungerer veldig bra. På hjelpeteam har det tidligere vært varierende oppmøte fra barnevern i teamets møter. Enhetsleder har tett og godt samarbeid med leder barneverntjenesten, og samarbeider også i tjenestestøttesamarbeidet. Det har vært avvik

mottatt fra en barnehage med tanke på samarbeid på en enkeltsak. Enhetsleder opplever at samarbeidet er litt personavhengig.

Enhetsleder har også dialog om enkeltsaker med barnevernleder, som tar kontakt for å høre hennes vurdering/råd. Også andre ansatte har direkte kontakt om enkeltsaker.

Det er en utfordring når barneverntjenesten får tilbakemelding om at foreldre takker nei til hjelpetiltak. Barnevernet må da motivere sterkere til å ta imot hjelpetiltak.

Enhetsleder forteller at det er en høy andel på meldinger fra foreldre fordi avdelingen trekker inn foreldrene og motiverer dem til å melde selv. Enhetsleder oppfordrer ansatte til å ta en prat med barnevernet dersom en føler at det er noe som ikke stemmer. Enhetsleder mener at en bør sende melding fra flere instanser for å få mest vekt i saken.

Det kan også bli høyere andel på meldinger fra barnehager etter at det har vært fokus på temaet der.

Ifølge enhetsleder er det per i dag flere meldinger på store barn (barn i grunnskolen) enn små barn (barn i barnehagen). I noen tilfeller, dersom saker har vært i hjelpeteam eller kommer fra familiesenteret, er det flere som underskriver meldingen.

Enhetsleder sier at hun håper ikke det er saker som ikke meldes. Avdelingen har jobbet veldig mye med ufarliggjøring. Enhetsleder spør om det kanskje kan det være at skole og barnehage tenker de skader forholdet mellom seg og foreldrene ved å sende en melding til barnevern.

Det har vært litt ulike oppfatninger om tilbakemelding fra barnevernet. Ifølge enhetsleder er barnevernleder er klar på at det skal gis tilbakemelding, men dette har svikta noe i 2019 da barneverntjenesten har hatt mange sykmeldinger og det har vært mangler på dette, men håper det blir bedre etter hvert.

På ansattnivå har enheten samarbeid i koordinerende team, hjelpeteam og familiesenteret, samt i enkeltsaker. Enheten barn, familie og helse har 8 ansatte som er familieveiledere. Seks ansatte tilbyr ICDP⁹- og to ansatte tilbyr COS-P¹⁰-kurs som er implementert i

⁹ International Child Development Programme (ICDP) er et enkelt, helsefremmende og forebyggende program som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge. Det retter seg mot omsorgsgivere og skal styrke deres omsorgskompetanse.

¹⁰ COS Parenting har som mål å fremme trygg tilknytning mellom barn og omsorgsperson, med fokus på forebygging. Det er et brukervennlig veiledningsprogram for foreldre eller andre omsorgspersoner.

forebyggende tiltakspakke og avdelingen tenker å implementere dette også i samarbeidet med barnevernet.

Revisor har fått tilsendt meldeskjema utarbeidet av Melhus kommune. I meldeskjemaet skal man oppgi opplysninger om melder, informasjon om hvem meldingen gjelder og flere spørsmål om hva bekymringen gjelder og hvem som er informert.

Skole

Skaun ungdomsskole

Rektor ved Skaun ungdomsskole mener at noen ser på barnevernet som en hjelp, andre som en trussel. Skolen må ha et godt foreldresamarbeid, og må informere foreldrene dersom de vurderer å melde, men i noen tilfeller meldes det likevel selv om foreldrene ikke er samarbeidsvillig. Skolen har da jobbet mye med saken, både sammen med BUP og PPT. Rektor sørger for å ha skriftlig dokumentasjon før melding gis.

Det har vært saker hvor lærer har meldt bekymring til rektor og hvor de har vurdert det best å avvente før de går videre.

Skolen får ikke mye tilbakemelding på meldinger, men når rektor kontakter barnevernet er de veldig samarbeidsvillige. Rektor sier at på grunn av kort tid i stillingen, kan han ikke si om lite tilbakemelding vedrørende meldinger er vanlig.

Når det er oppretta kontakt, er barnevernet lydhøre og samarbeidet fungerer godt.

Rektor mener det er en stor utfordring at det tar lang tid fra melding er gitt til eventuelle tiltak settes inn. Skolen bruker mye ressurser på tilrettelegging for barn med problemer, mens instansene foretar sine undersøkelser. Ungdomsskolen har normalt helsesykepleier fem dager i uken. Rektor forteller at i tillegg har skolen 1 ½ dag med barne- og ungdomsarbeider. Etter flytting til nytt bygg ser man tydeligere at elever med problemer samles. Elevene har rett til å være på skolen, selv om de skulle hatt annen hjelp enn skolen kan gi; psykisk hjelp, avlastning og lignende. Barnevernet kan bruke inntil tre måneder på sine undersøkelser. Rektor mener at barnevernet skulle vært mer aktiv og kunne gått inn i saker, men at de også er

underbemannet. Skolen samarbeider med barnevernet i ansvarsgrupper for enkeltelever med IOP¹¹ eller som er under barnevernet. Barnevernet tar initiativ til møtene som holdes på skolen.

Rektor mener at hvis saker ikke meldes til barnevernet, er hovedgrunnen at en ikke har mistanke om at det er utfordringer i heimen. Hvis en har mistanke, gjør en noe med det. Dersom det er gjentakende utfordringer hos en elev, begynner skolen å se på seg selv for å se om noe med skolen kan endres, før en ser på eleven og heimen.

Buvik skole

Rektor ved Buvik skole mener at samarbeidet med barnevernet har blitt bedre. Noen av de ansatte fra barnevernet i Orkdal har blitt med til Melhus. Rektor synes dette er positivt. Taushetsplikten var tidligere oppgitt som et hinder, skolen fikk ikke kontakt med barnevernet og de møtte sjelden i hjelpeteam, men da på grunn av ressursituasjonen og at det ble for nært.

Barnet er nå viktigst, rektor har inntrykk av at det er mer åpne linjer. Ifølge rektor er det ingen grunn for å si at barnevernet ikke har nok ressurser nå.

Rektor ved Buvik skole forteller at det har vært et tilfelle hvor lærer varslet direkte til barnevernet, men rektor var informert om saken på forhånd. Det gjaldt en overgrepssak. Lærere er litt tilbakeholdne med å skrive for mye, da det er erfaring med at foreldre får lese hva som er beskrevet i meldingen.

Skolen tar først en telefon til hjemmet dersom de begynner å få mistanke om at et barn ikke har det bra eller kommer med utsagn som skolen finner bekymringsfulle.

Rektor har inntrykk av at en ansatt kan ha angst for barnevernet. Rektor opplever at vedkommende har problem med å si fra dersom vedkommende ser vold, der barn går løs på voksne. Slikt skal skriftliggjøres i henhold til opplæringsloven §9a. Dersom den ansatte blir presset, blir vedkommende borte fra skolen og da må andre ansatte ta tak i saken.

Rektor ved Buvik skole har opplevd negative tilbakemeldinger flere ganger når hun har signert melding. Skolen hadde en sak der de vurderte å melde fra til barnevernet, men ble frarådet av PPT. Ifølge rektor mente PPT at saken ville bli verre av å melde til barnevernet. Revisor har ikke undersøkt rektors påstand videre.

¹¹ Individuell opplæringsplan

Det mest vanlige er at andre enn skolen har meldt og skolen får brev med spørsmål om oppmøte, utstyr mm etter at saken er mottatt. I noen saker blir det oppretta ansvarsgruppe og skolen blir representert i ansvarsgruppen. Rektor forteller at de kan bli overrasket når skolen får brev med spørsmål fra barnevernet når det er saker skolen ikke har meldt. De fleste saker blir meldt av andre enn skolen, og da kan et slikt brev vekke undring og bekymring hos skolen.

Rektor forteller at skolen får tilbakemelding fra barnevernet om at saken er mottatt og eventuelt dersom saken er henlagt.

Personalet på skolen synes at det i de siste årene er blitt enklere å kunne drøfte saker med barnevernet før en eventuelt går videre. Rektor er fornøyd med barnevernets faste representant i hjelpeteam, og opplever at møtene blir prioritert. Skolen savner noen ganger informasjon om hvor saken står.

Buvik skole har også samarbeid med barnevernet i hjemkommuner til gjesteelever (fosterhjemsplassert). Barneverntjenesten fra hjemkommunen kommer da hit og har møter med skolen om elevene.

Jåren Råbygda skole

Jåren Råbygda oppvekstsenter melder oftere til barneverntjenesten nå, men det er ikke ofte det meldes. Skolen har kontaktperson i barneverntjenesten og det blir enklere å ta kontakt med et kjent ansikt. Rektor får kun melding om mottak, hun har ikke oversikt over hvor lang saksbehandlingstid barneverntjenesten har. Rektor har god erfaring med barneverntjenesten i Skaun og Melhus. Ansatte ser mer på barneverntjenesten som en støtte enn tidligere.

Rektor har opplevd at saker som er meldt blir henlagt og fått beskjed om at de kan melde på nytt senere. Hun får melding om at saken er mottatt, men ikke mer. Hvis saker blir henlagt etter å ha vært gjennom systemet, sitter skolen igjen med følelsen av at det er mye som blir gjort både rett og feil.

Rektor ved Jåren Råbygda har aldri hatt noen negative erfaringer med samarbeid med barnevernstjenesten, men synes det var mangel på rutiner vedrørende mottak av barn som har vært på Barnehuset. Ansatte fra barnehagen og skolen har vært med barn på tilrettelagt avhør på Barnehuset. De reagerte på at det var dårlig tilrettelagt for barna på

barneverntjenestens kontor hvor de oppholdt seg etter avhøret. Det manglet mat, leker med mer. Barneverntjenesten hadde ikke informert foreldrene om at det var ansatte fra oppvekstsenteret som hadde vært med i avhøret og ikke ukjente personer, og heller ikke hva som skulle skje etter avhøret.

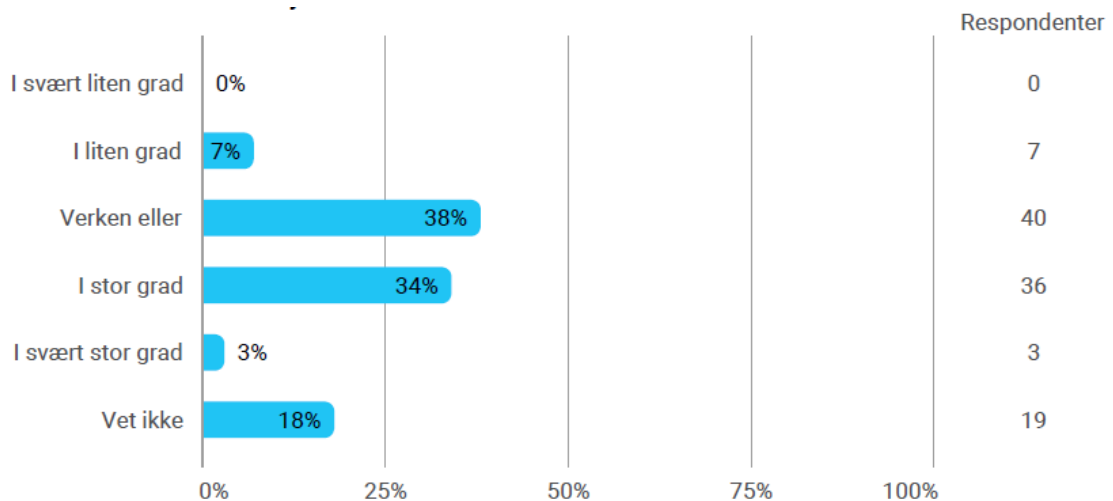
Rektor ved Jåren Råbygda kjenner ikke til saker hvor det ikke meldes på grunn av lite tiltro til barnevernet. Dersom saker blir henlagt, meldes det på nytt.

Dersom en av foreldrene bor i annen kommune, opplever rektor at barnevernet har rutiner for det. Rektor mottar da skjema for innhenting av opplysninger når saker meldes.

Spørreundersøkelse

Vi har i spørreskjemaundersøkelse spurt de ansatte ved skolene om i hvilken grad de har tillit til barnevernstjenesten. Det er ingen som har svart i svært liten grad, mens 3 % har svart i svært stor grad. Det er 38 % som har svart verken eller, og 18 % som har svart vet ikke. Av de ansatte ved skolene er det 34 % som har svart i stor grad og 7 % som har svart i liten grad.

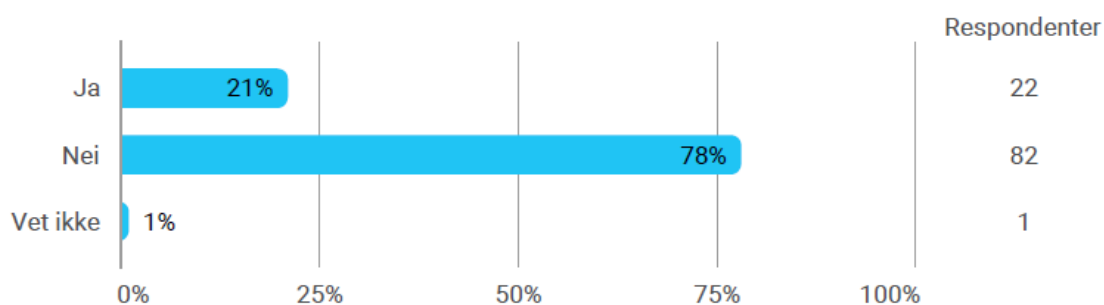
Figur 29. I hvilken grad har du tillit til barnevernstjenesten i Melhus kommune



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

For å kunne vurdere de ansattes erfaring med barnevernet, spurte vi om de har sendt bekymringsmelding i tiden Melhus kommune har vært vertskommune. Det er 21 % av de ansatte ved skolene som har svart på spørreskjemaundersøkelsen som svarer bekreftende. Det er 78 % som ikke har sendt bekymringsmelding, og 1 % som ikke vet.

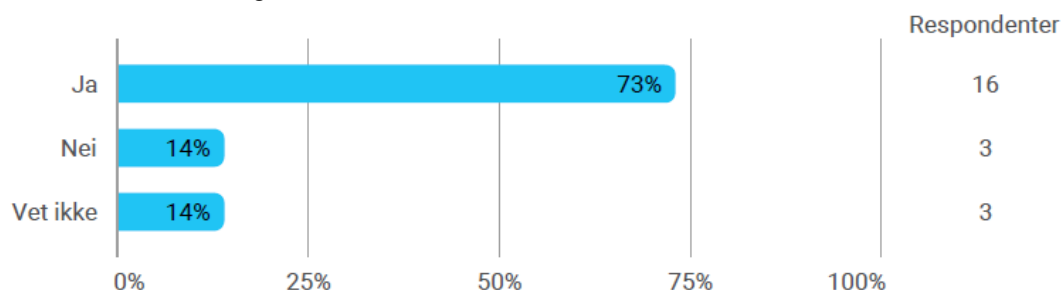
Figur 30. Har du i ditt arbeid sendt bekymringsmelding til barnevernet iløpet av de siste 24 måneder?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Der en bekymringsmelding kommer fra en offentlig instans skal barnevernet gi tilbakemelding om hvorvidt det er åpnet en undersøkelse. Av de som har sendt bekymringsmelding, svarer 73 % at de fikk tilbakemelding om at saken var mottatt. Det er 14 % som svarer at de ikke fikk tilbakemelding og 14 % som ikke vet.

Figur 31. Fikk du tilbakemelding fra barnevernet om at saken var mottatt?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Dersom det opprettes en undersøkelse skal den offentlige instansen få en ny tilbakemelding når undersøkelsen er avsluttet med opplysninger om saken er henlagt, eller om barnevernet følger opp saken videre. Som oppfølgingsspørsmål til de som fikk tilbakemelding om at saken var mottatt, spurte vi om de fikk noe informasjon ut over dette.

En ansatt forteller at de ikke fikk mer informasjon enn at saken var mottatt. Vedkommer finner dette problematisk, fordi foreldrene ble ikke varslet da det var mistanke om fysiske avstraffelse av barnet. Vedkommende forteller at det oppleves vanskelig å være en god støtte for barnet når man ikke vet hva som skjer.

Det er tre ansatte som forteller at de ikke fikk noe mer tilbakemelding enn at saken var mottatt.

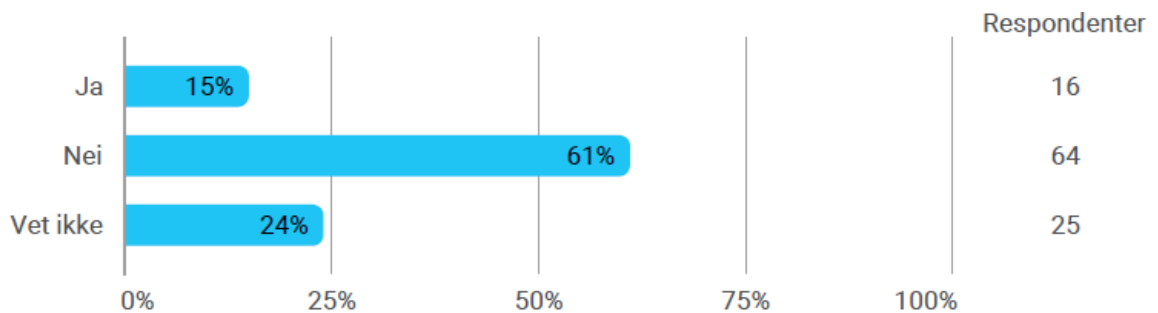
En annen ansatt forteller at vedkommende fikk beskjed om at det var igangsatt undersøkelse.

Det er tre som forteller at de har fått informasjon om at saken var avsluttet. To ansatte forteller at de har fått informasjon om videre saksgang.

To ansatte forteller at de har samarbeidet videre med barnevernet om oppfølging av elev.

Videre spurte vi de ansatte ved skolene om de kjenner til om det har vært bekymringer som ikke er meldt, som burde vært meldt. Det er 24 % som svarer at de ikke vet. Flertallet, med 61 %, svarer avkrefrende. Det er 15 % som svarer ja. Det er 16 respondenter som har svart ja, men dette indikerer ikke at det gjelder 16 barn, Det kan være flere ansatte som har kjent til samme barn.

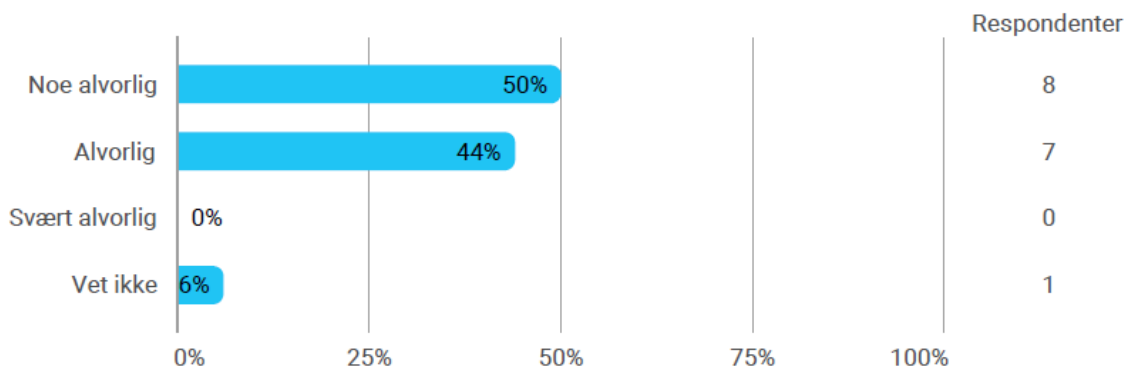
Figur 32. Kjenner du til om det har vært bekymringer som ikke er meldt, som burde vært meldt?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Som oppfølgings spørsmål spurte vi de ansatte som hadde svart ja om hvilken alvorlighetsgrad det var på dette/disse forholdene. Det er 6 % som har svart at de ikke vet, det er 50 % som har svart noe alvorlig og 44 % som har svart alvorlig.

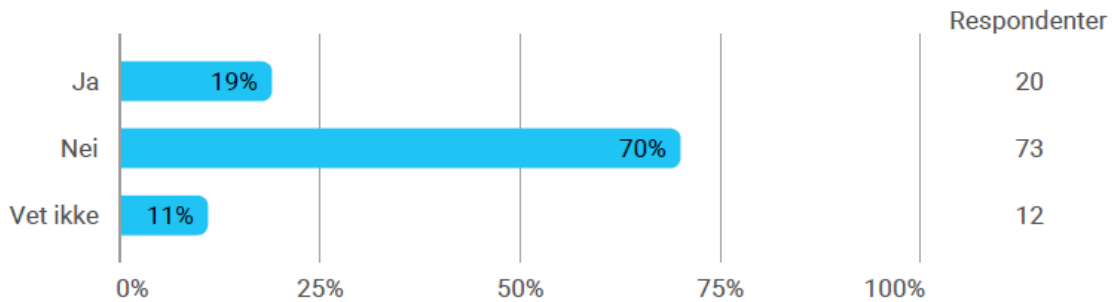
Figur 33. Hvilken alvorlighetsgrad er det på dette/disse forholdene?
Dersom flere forhold, kryss av for det alternativet du mener er mest representativt for summen av disse



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Videre spurte i de ansatte ved skolene om de selv har eller har hatt bekymringer som ikke er meldt til barnevernet, der de tenker at det burde vært meldt. Flertallet, 73 % svarer nei. Det er 11 % som svarer at de ikke vet. Det er 19 % som svarer ja.

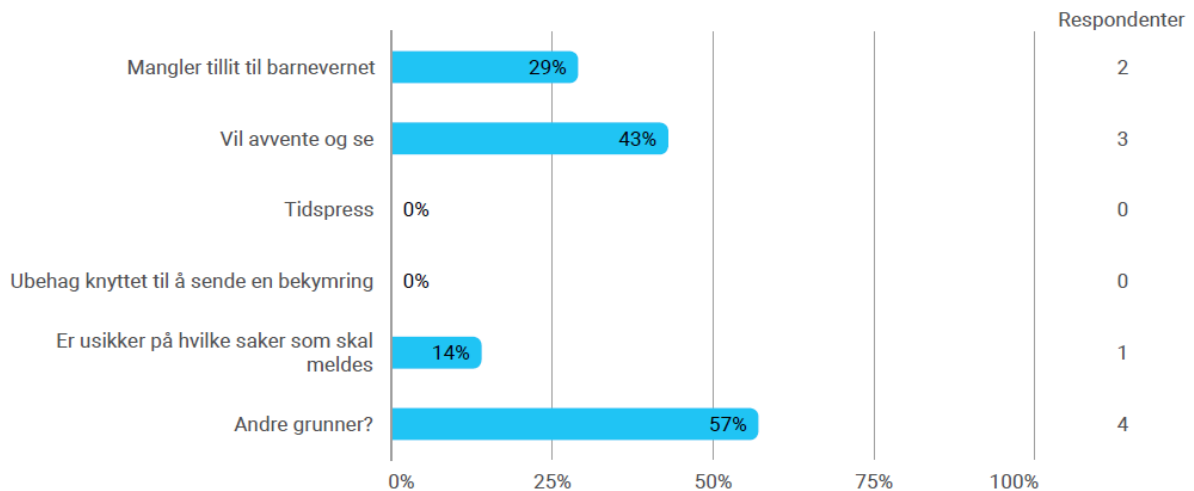
Figur 34. Har du eller har du hatt bekymringer du ikke har meldt fra til barnevernet, der du tenker at det burde vært meldt?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Som oppfølgingsspørsmål spurte vi de ansatte som svarte ja om hva som var årsaken til at bekymringen ikke er meldt. 29 % av de som svarte ja mangler tillit til barnevernet. Det er 43 % som vil avvente og se. Videre oppgir 14 % at de er usikre på hvilke saker som skal meldes.

Figur 35. Hva er årsaken til at bekymringen ikke er meldt?
Det er mulig å velge flere svaralternativ.



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Det er syv respondenter på spørsmålet. Det er 57 % som oppgir at det er andre grunner til at saker ikke er meldt. Vi har spurt de ansatte om å utdype hvilke andre grunner som foreligger.

Det er to ansatte som forteller at det har vært uenighet mellom den ansatte og ledelsen.

Det er én ansatt som forteller at skolen er avhengig av god relasjon til foreldre for å bidra til å foreslå tiltak til barnets beste. Dersom ikke foresatte ser samarbeid om en bekymring og ønske om bistand fra barnevernet til barnets beste som en mulig vei, blir vurderingen vanskelig. Ifølge den ansatte gjelder det ikke svært alvorlige saker. Siste informasjon (med tanke på opplæring av ansatte) fra barnevernet er at selv de har vanskeligheter med å få gjennomført tiltak til barnets beste om ikke foresatte samarbeider. Den ansatte ser positivt på at barnevernet nå er stabilt til stede i hjelpeteam, og kan være med å foreslå tiltak før det blir en sak som skal behandles av dem. Den ansatte tror det trygger både foresatte og ansatte som jobber rundt barnet. Da kan de foreslå støttende tiltak før det blir nødvendig med bekymringsmelding som fører til sak.

En annen ansatt forteller at bekymringsmelding burde kanskje ha vært sendt i 8.klasse. Etter hvert fikk den ansatte en god dialog med en av de foresatte og det ble uttrykt et tydelig ønske om at barnevern ikke ble involvert (som tidligere). Den ansatte opplevde at foresatt viste tillit og fortalte ærlig om utfordringer i familiesituasjonen. Den ansatte forteller at foresatt var positiv til at den ansatte fikk ordnet med at familiesenteret tok kontakt og kom i dialog med foresatt. Den ansatte tenkte at familiesenteret også etter hvert kunne vurdere om barnevernsmelding burde sendes. Det viktigste var at foresatt/familien begynte å få og ta imot mer hjelp.

Barnehage

Jåren Råbygda barnehage

Styrer ved Jåren Råbygda barnehage er godt fornøyd med samarbeidet i hjelpeteam, der barnevernet har en fast representant. Styrer har inntrykk av at det kan være personalavhengig hvilken hjelp barnevernstjenesten gir. Barnehagen opplever at de får hjelp fra barnevernstjenesten. Barnehagens inntrykk er at barnevernstjenesten mangler rutiner for hva som skjer etter tilrettelagt avhør på Barnehuset. Styrer har varslet enhetsleder, men vet ikke om det er endret.

Ifølge styrer får melder tilbakemelding fra barnevernet etter melding og det oppgis saksbehandlingstid. Dersom saker henlegges, savner styrer tilbakemelding vedrørende hva som skulle vært annerledes i meldingen. Erfaring viser at melder bør snakke med barnevernstjenesten før melding sendes for å få veiledning om hva som skal være med på meldingen. Barnevernstjenesten oppfordrer til å melde på nytt. Dersom flere instanser melder på samme sak, er det større sjanse for at det blir iverksatt tiltak fra barnevernstjenesten.

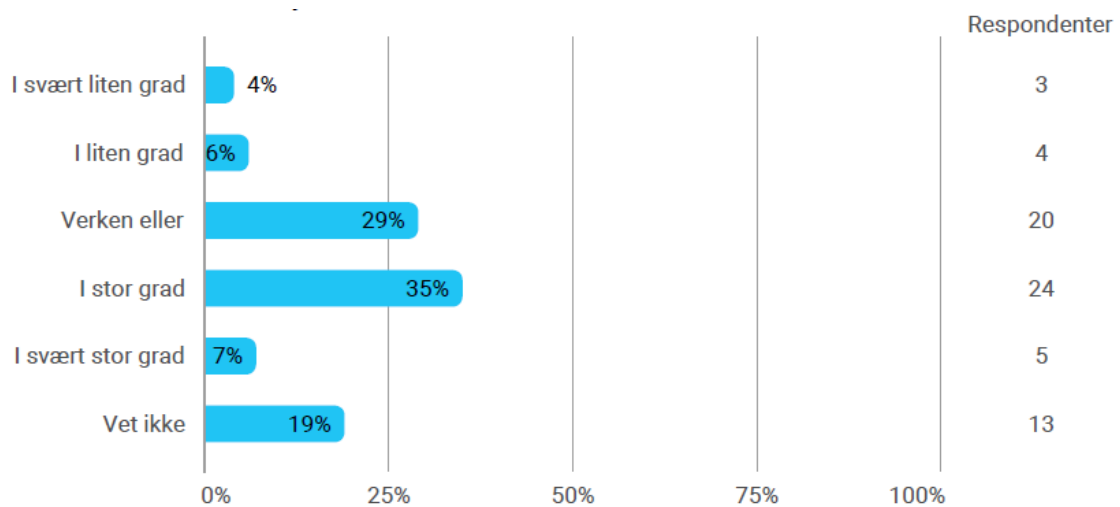
Dersom barnehagen har akutte saker som ikke kan vente på behandling i barnevernstjenesten, kontaktes Barnevernsvakta.

Styrer ved Jåren Råbygda barnehage forteller at de har fått gode støttefunksjoner og kan ta sakene tidligere. Ifølge styrer har ansatte i barnehagen har snakket mye om hva de eventuelt ikke ser. I henhold til statistikk skulle de hatt så og så mange overgrep, vold ut ifra barnegruppen. Styrer tok opp dette med barnevernstjenesten for å få tips om hva er de de ikke ser. Barnehagen fikk tilbakemelding om at det er forholdsvis normalt antall meldinger i forhold til størrelse på barnegruppen.

Spørreundersøkelse

Vi har i spørreskjemaundersøkelse spurt de ansatte ved barnehagene om i hvilken grad de har tillit til barnevernstjenesten. Det er 4 % som har svart i svært liten grad, mens 7 % har svart i svært stor grad. Det er 29 % som har svart verken eller, og 19 % som har svart vet ikke. Av de ansatte ved barnehagene er det 35 % som har svart i stor grad og 6 % som har svart i liten grad.

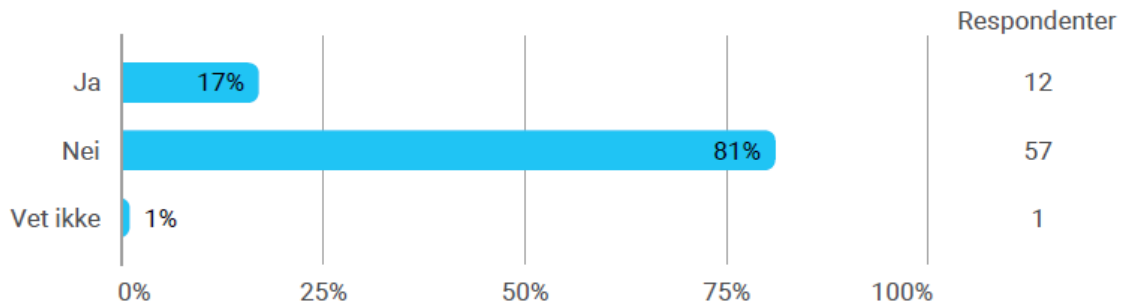
Figur 36. I hvilken grad har du tillit til barnevernstjenesten i Melhus kommune?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

For å kunne vurdere de ansattes erfaring med barnevernet, spurte vi om de har sendt bekymringsmelding i tiden Melhus kommune har vært vertskommune. Det er 17 % av de ansatte ved barnehagene som har svart på spørreskjemaundersøkelsen som svarer bekreftende. Det er 81 % som ikke har sendt bekymringsmelding, og 1 % som ikke vet.

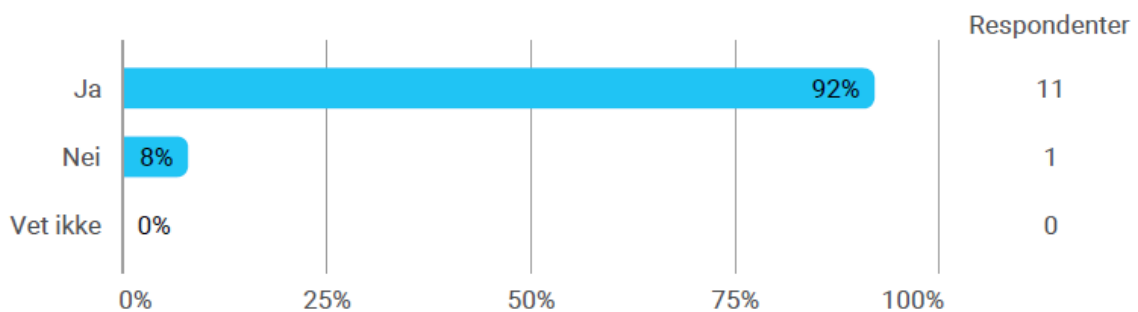
Figur 37. Har du i ditt arbeid sendt bekymringsmelding til barnevernet iløpet av de siste 24 måneder?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Der en bekymringsmelding kommer fra en offentlig instans skal barnevernet gi tilbakemelding om hvorvidt det er åpnet en undersøkelse. Av de som har sendt bekymringsmelding, svarer 92 % at de fikk tilbakemelding om at saken var mottatt. Det er 8 % som svarer at de ikke fikk tilbakemelding.

Figur 38. Fikk du tilbakemelding fra barnevernet om at saken var mottatt?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

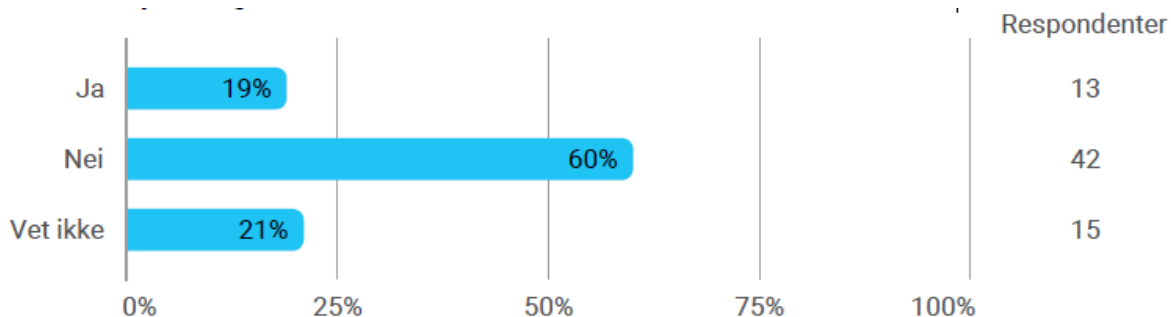
Dersom det opprettes en undersøkelse skal den offentlige instansen få en ny tilbakemelding når undersøkelsen er avsluttet med opplysninger om saken er henlagt, eller om barnevernet følger opp saken videre. Som oppfølgingsspørsmål til de som fikk tilbakemelding om at saken var mottatt, spurte vi om de fikk noe informasjon ut over dette.

Det er to ansatte som forteller at de ikke fikk noe mer informasjon ut over at saken var mottatt.

Det er flere som har hatt de har hatt og fremdeles har nærmere kontakt med barnevernet for oppfølging av barn.

Videre spurte vi de ansatte ved barnehagene om de kjenner til om det har vært bekymringer som ikke er meldt, som burde vært meldt. Det er 19 % som svarer bekræftende, mens 60 % svarer nei. Det er 21 % som svarer at de ikke vet.

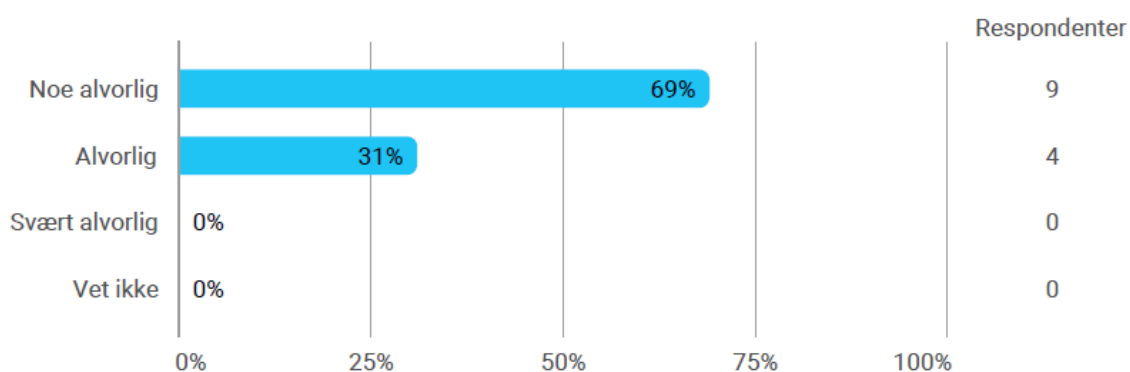
Figur 39. Kjenner du til om det har vært bekymringer som ikke er meldt, som burde vært meldt?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Som oppfølgingsspørsmål spurte vi de ansatte som hadde svart ja om hvilken alvorlighetsgrad det var på dette/disse forholdene. Det er 69 % som har svart noe alvorlig og 31 % som har svart alvorlig.

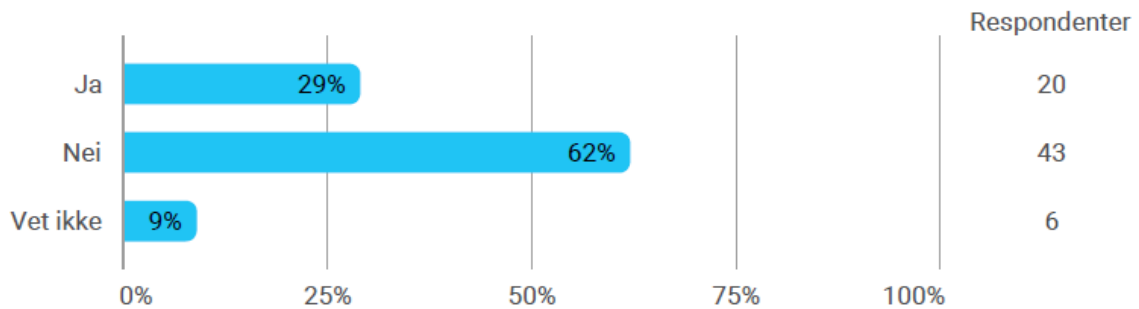
Figur 40. Hvilken alvorlighetsgrad er det på dette/disse forholdene?
Dersom flere forhold, kryss av for det alternativet du mener er mest representativt for summen av disse



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Videre spurte i de ansatte ved barnehagene om de selv har eller har hatt bekymringer som ikke er meldt til barnevernet, der de tenker at det burde vært meldt. Flertallet, 62 % svarer nei. Det er 9 % som svarer at de ikke vet. Det er 29 % som svarer ja.

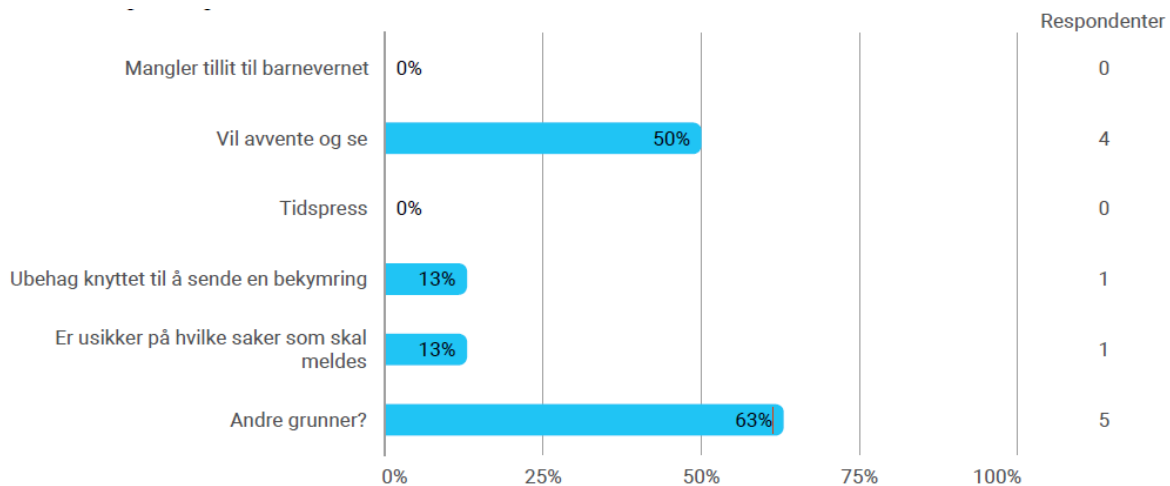
Figur 41. Har du eller har du hatt bekymringer du ikke har meldt fra til barnevernet, der du tenker at det burde vært meldt?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Som oppfølgingsspørsmål spurte vi de ansatte som svarte ja om hva som var årsaken til at bekymringen ikke er meldt. Det er ingen av de som svarte ja som mangler tillit til barnevernet. Det er 50 % som vil avvente og se. Videre oppgir 13 % at de er ubehag knyttet til å sende en bekymring. Det er 13 % som oppgir at de er usikre på hvilke saker som skal meldes.

Figur 42. Hva er årsaken til at bekymringen ikke er meldt?
Det er mulig å velge flere svaralternativ



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Det er åtte respondenter. Det er 63 % som oppgir at det er andre grunner til at saker ikke er meldt. Vi har spurt de ansatte om å utdype hvilke andre grunner som foreligger.

Tre av fem ansatte oppgir at leder har rådet til å ikke melde, for å vente og se eller fordi det ikke nytter. Videre er det en ansatt som er blitt rådet til å ikke melde med navn. Den siste ansatte forteller at det ikke var noe konkret å melde på, men bare mange små ting som gjorde at magefølelsen ikke var god.

Helsestasjonen

Revisor har intervjuet helsesykepleierne ved de utvalgte skolene i Skaun kommune i tillegg til fagleder for helsestasjonen. Helsesykepleierne er tilknyttet helsestasjonen, men har fordelt skolene seg imellom. Helsesykepleierne har kontor på skolene.

Fagleder sier hun har tillit til barnevernstjenesten og at hun bør ha det også. Hun ringer ofte hjelpetelefonen for rådgivning, og må noen ganger vente på svar. Fagleder har jevnt over gode erfaringer, må mase noen ganger for å få informasjon som er viktig i arbeidet til det beste for barnet. Det er nå større fokus på å be om samtykke til samarbeid og dialog om vesentlige opplysninger for å få gjort en beste mulig jobb. Det er en fast representant fra barnevernet som deltar i hjelpeteam og på familiesenteret. Fagleder har ikke erfaring med å være med til Barnehuset, men vet at enkelte lærere har vært med barn dit på avhør og at det gjelder vold eller overgrep.

Fagleder tror at noen saker burde vært meldt tidligere og har inntrykk av at noen saker kan meldes sent. Det kan gjenspeile inntrykket av at det er flest saker i skolehelsetjenesten. Helsestasjonen 0-5 har ikke meldt mange saker, men de melder der det er en kjent bekymring. Hvis melding ikke gis tror fagleder at grunnen kan være at det er usikkert om bekymringen er stor nok til å meldes.

Når helsestasjonen får henvendelse fra barnevernet om å svare på anmodning om opplysninger, må de gi nødvendige opplysninger og bruker mye tid på dette. Disse opplysningene blir opplest for mor og far og de må derfor bruke tid på formuleringer, for at samarbeid med foreldre i etterkant ikke skal bli umuliggjort eller vanskelig. Helsestasjonen holder ikke tilbake informasjon, men er opptatt av gode formuleringer og nøytral tilbakemelding.

Den som melder får tilbakemelding om at meldingen er mottatt og eventuelt at undersøkelse settes i gang, men får ikke vite hvilke tiltak som settes inn og tips om hvordan en kan jobbe videre for at resultatet skal bli best mulig. Fagleder vet ikke hvorfor informasjon ikke kan deles med helsesykepleier, det må nok til en lovendring og endring på systemnivå her. Dersom fagleder ringer og spør, kan hun i enkelte tilfeller få noe informasjon om hvilke tiltak som er satt inn. Hvis det nedsettes ansvarsgruppe for barnet, kan helsesykepleier i noen tilfeller få noe informasjon, men ikke alltid. En slik endring i tilbakemelding kan gi bedre samarbeid og bedre kvalitet fra de ulike tjenestene, for eksempel hvordan helsesykepleier kan støtte barnet og foreldrene i prosessen.

Fagleder påpeker at det er viktigste potensialet med å få informasjon tilbake når bekymringsmeldinger blir gitt, om saker henlegges eventuelt med eller uten bekymring. Familien kan takke nei til tiltak og barnevernstjenesten henlegger saker med bekymring, informasjon gis da ikke til helsestasjonen.

Ifølge fagleder kan saksbehandlingstiden bli veldig lang, og familiene må vente lenge for å få vite hva som skal skje på grunn av stort sykefravær i barnevernstjenesten. Manglende tilbakemelding om tiltak og dialog underveis i saken er viktig i både barnevernstjenesten og helsestasjonens jobb, og fagleder mener det er viktig å få forbedret dette. Det er personavhengig i barnevernstjenesten, og fagleder mener at det sikkert også gjelder hos helsesykepleierne hvor «pågående» man er etter samarbeid og informasjonsflyt til det beste for barnet. Fagleder mener det er nødvendig med mindre tilfeldigheter her.

Barnevernstjenesten har ikke kontorsted i Skaun, kun kontakt per telefon med unntak av møtene i hjelpeteam og lignende. Fagleder mener det kunne vært positivt for samarbeidet å ha lokalt kontor og mer stabil bemanning. Deltakelse fra barnevernstjenesten i familiesenteret (råd og veiledning) er veldig positivt og viser at de kan jobbe også forebyggende, og det er viktig at barnevernstjenesten stiller med vikar når den faste representanten er borte.

Helsesykepleierne

Helsesykepleierne forteller at dersom de er usikre på om de skal sende bekymring, ringer de barnevernets mottakstelefon og drøfter saker anonymt. De opplever at barnevernstjenesten gir god veiledning. Helsesykepleier ved Jåren Råbygda forteller at det på grunn av utskiftninger og sykmeldinger i barnevernstjenesten har vært mindre kapasitet og noen ganger utfordrende å få tak i saksbehandler. Det har også i perioder vært hyppige skifter av saksbehandlere. Helsesykepleier ved Buvik skole opplever at de har fått mer tilbakemelding fra barnevernet etter at det ble inngått samarbeid med Melhus kommune.

Helsesykepleierne diskuterer saker seg imellom, og med sin fagleder. De drøfter saker i hjelpeteam, der også barnevernstjenesten deltar. Dette fungerer godt. I hjelpeteam blir sakene drøftet anonymt dersom de ikke har fått samtykke fra foreldrene.

Det blir benyttet et skjema for melding av bekymringer til barnevernet. Helsesykepleierne sender bekymringsmelding selv uten å involvere fagleder.

Foreldre blir involvert der helsesykepleierne er bekymret for omsorgen. Dette gjelder ikke i de tilfellene der det er snakk om vold eller lignende, det blir da sendt bekymring uten involvering.

Helsesykepleier ved Skaun ungdomsskole forteller at hun ved flere anledninger har sendt melding sammen med foreldre, der de ønsket veiledning fra barnevernet.

Helsesykepleier ved Jåren Råbygda forteller at når hun melder, tar hun kontakt med foreldre og gir informasjon om hva hun har skrevet i bekymringsmeldingen. Dette gjøres i henhold til rutinen. Dersom foreldre/foresatte ikke svarer på telefon etter en par forsøk, må hun allikevel sende meldingen uten å ha snakket med dem. Helsesykepleier innhenter sjelden skriftlig samtykke, da det blir mye ekstraarbeid for signering. Det er nok at én forelder gir samtykke hvis felles hjem; og foreldre har en normalt god kommunikasjon seg imellom. Helsesykepleier får derimot muntlig samtykke ved samtale med foreldre/foresatte, hvor det avklares hvem hun får samarbeide med/innhente opplysninger fra. Hun dokumenterer så dette i barnets journal. Helsesykepleier ved Skaun ungdomsskole forteller at når hun sender melding opplyser hun om alle opplysninger som er relevant for saken.

To av helsesykepleierne har inntrykk av at de er kjappere til å melde bekymringer til barnevernet enn skolen. De tror dette har sammenheng med at skolen enten har en vent-og-se-holdning eller at de kjenner familien bedre. Helsesykepleier ved Jåren Råbygda opplever at det er mer forventet at helsesykepleier melder. Helsesykepleier ved Buvik skole forteller at dersom det er en sak hun mener må meldes til barnevernet, så melder hun fra. Helsesykepleiere og skole melder uavhengig av hverandre, og hun tar ikke hensyn til om lærere eventuelt ønsker å vente og se.

Helsesykepleierne har et dilemma som de finner vanskelig. De har erfart at barnevernet henlegger saker uten at det settes i gang tiltak. Helsesykepleierne opplever at i de tilfellene der barnevernet ikke tar tak i saken, risikerer man å miste relasjonen til familien. Når man mister relasjonen til familien, blir det veldig vanskelig å bistå til det beste for barnet. Det er derfor en avveining om man skal melde fra, og avventer kanskje. Man blir i tvil om man skal melde når man vet at relasjonen kan bli ødelagt. Helsesykepleier ved Buvik skole forteller at hun da følger tett opp barnet og har en viss oversikt over familien. Hun har også informert foreldre med at hun har vurdert å melde fra til barnevernet. Helsesykepleier ved Jåren Råbygda har opplevd negative reaksjoner fra foreldre etter å ha meldt bekymring. Helsesykepleier ved Skaun ungdomsskole forteller at hun vet at det er saker som ikke er blitt meldt og har selv erfart at døren for samarbeid med familien har blitt lukket. Hun mener at dersom det er ansatte som ikke melder fra til barnevernet, er det ikke fordi de ikke stoler på barnevernet.

Helsesykepleier ved Buvik skole kjenner på usikkerhet rundt om barna får den hjelpen de skal ha.

Helsesykepleierne får standardskriv om at barnevernet har mottatt saken. De opplever at det er personavhengig om de får informasjon ut over dette. Noen saksbehandlere gir informasjon ved forespørsel, andre ikke. Helsesykepleierne ønsker tilbakemelding om hvilke tiltak som settes inn. Når helsesykepleier ved Skaun ungdomsskole mottar brev med spørsmål vet hun i alle fall at det settes i gang undersøkelser. Helsesykepleieren synes at barnevernets frist på tre måneder noen ganger kan synes lang, og at en må prøve å sette inn flere tiltak eller forsterke allerede innsatte tiltak i ventetiden. På spørsmål om helsesykepleier ved Jåren Råbygda har tillit til barnevernet, er svaret at hun har tillit. Det hadde gitt ytterligere tillit dersom barnevernet hadde gitt tilbakemelding ut over at de har mottatt meldingen. Saker meldes, blir henlagt og meldes igjen.

Barnevernet overholder fristene som er i lovverket.

Helsesykepleierne opplever å motta brev fra barnevernstjenesten med spørsmål om barn de ikke selv har meldt om. I disse sakene vet ikke helsesykepleier hvem som har meldt fra til barnevernet. Helsesykepleier ved Buvik skole har i slike tilfeller ikke selv erfart at det var et meldepliktig forhold, men har heller ikke blitt overrasket.

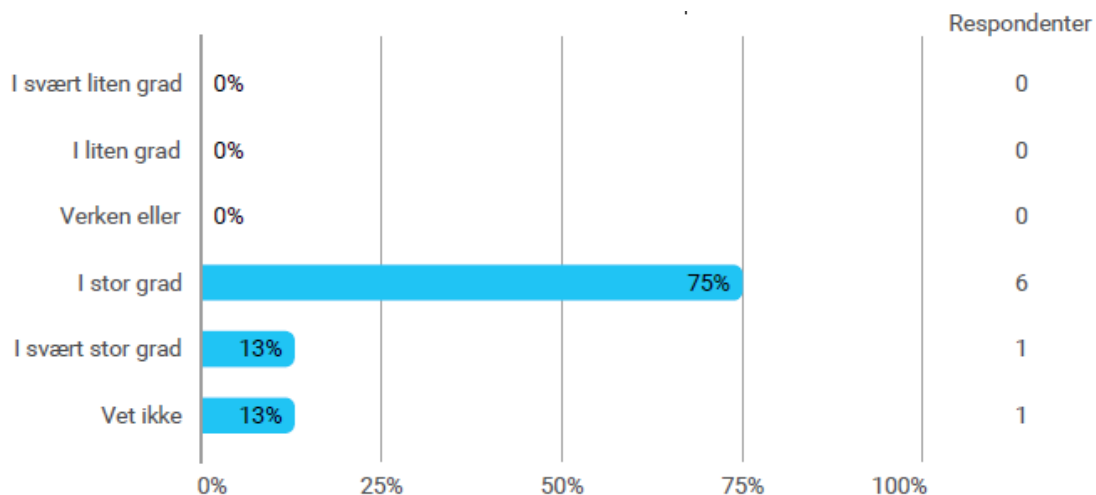
Helsesykepleierne opplever at taushetsplikt forhindrer samarbeid. De ønsker et tettere samarbeid med barnevernstjenesten. Som løsning foreslår helsesykepleierne at barnevernet innhenter samtykke til at barnevernet kan utveksle informasjon med helsesykepleierne. Helsesykepleierne kan da være mer involvert i eventuelle tiltak som blir gitt.

Helsesykepleierne har et ønske om flere møtepunkt for å bli bedre kjent med saksbehandlerne i barnevernet og en samarbeidsplan når det gjelder informasjonsflyt.

Spørreundersøkelse

Vi har i spørreskjemaundersøkelse spurt de ansatte ved helsestasjonen om i hvilken grad de har tillit til barnevernstjenesten. Det er ingen som ikke har tillit til barnevernstjenesten. 75 % av de ansatte ved helsestasjonen har svart at de i stor grad har tillit, mens 13 % har svært stor grad av tillit. Det er 13 % som har svart at de ikke vet.

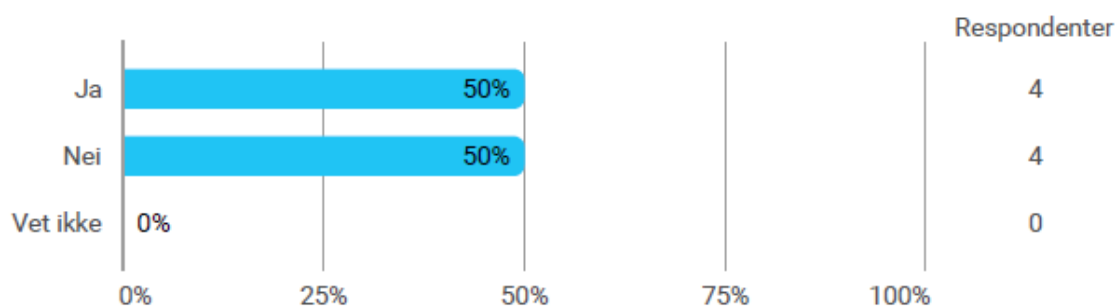
Figur 43. I hvilken grad har du tillit til barnevernstjenesten i Melhus kommune?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

For å kunne vurdere de ansattes erfaring med barnevernet, spurte vi om de har sendt bekymringsmelding i tiden Melhus kommune har vært vertskommune. 50 % har sendt bekymringsmelding i løpet av de siste to årene.

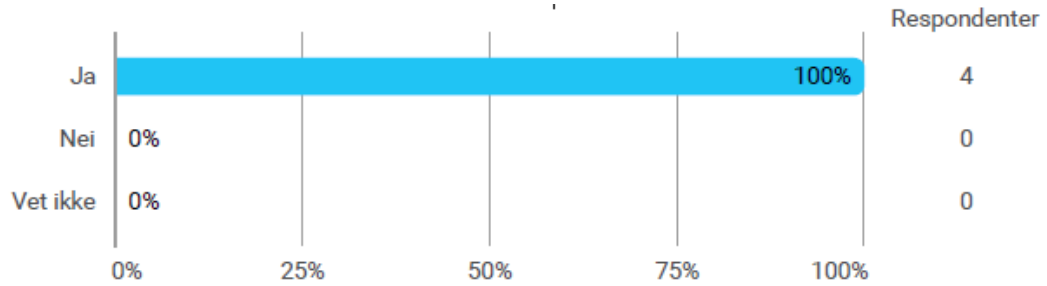
Figur 44. Har du i ditt arbeid sendt bekymringsmelding til barnevernet iløpet av de siste 24 måneder?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Der en bekymringsmelding kommer fra en offentlig instans skal barnevernet gi tilbakemelding om hvorvidt det er åpnet en undersøkelse. Av de som har sendt bekymringsmelding, svarer alle at de fikk tilbakemelding om at saken var mottatt.

Figur 45. Fikk du tilbakemelding fra barnevernet om at saken var mottatt?



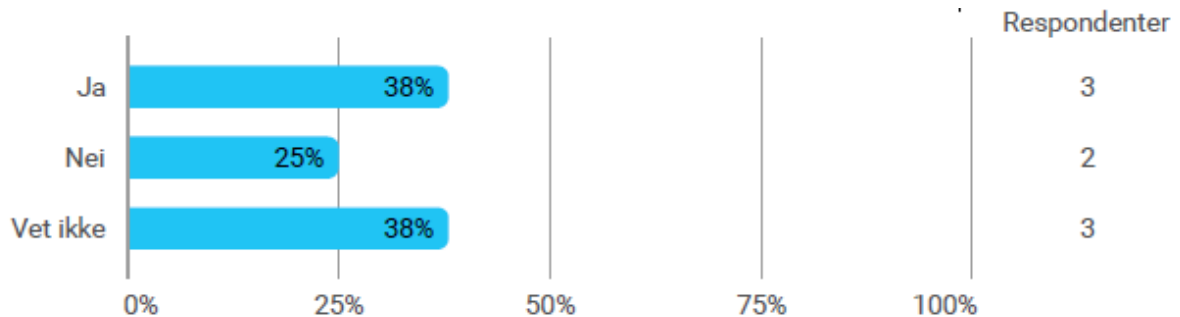
Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Dersom det opprettes en undersøkelse skal den offentlige instansen få en ny tilbakemelding når undersøkelsen er avsluttet med opplysninger om saken er henlagt, eller om barnevernet følger opp saken videre. Som oppfølgingsspørsmål til de som fikk tilbakemelding om at saken var mottatt, spurte vi om de fikk noe informasjon ut over dette.

Tre av fire ansatte fikk informasjon ut over at saken var mottatt.

Videre spurte vi de ansatte ved helsestasjonen om de kjenner til om det har vært bekymringer som ikke er meldt, som burde vært meldt. Det er 38 % som svarer bekreftende, mens 25 % svarer nei. Det er 38 % som svarer at de ikke vet.

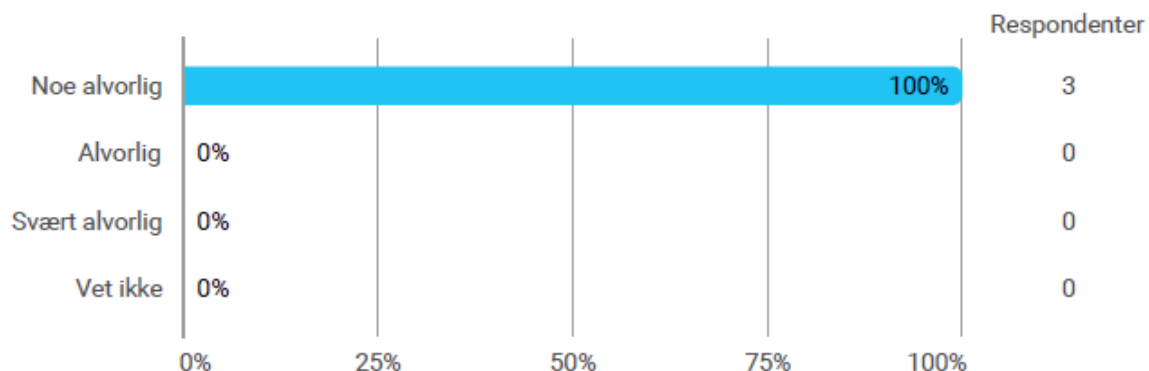
Figur 46. Kjenner du til om det har vært bekymringer som ikke er meldt, som burde vært meldt?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Som oppfølgingsspørsmål spurte vi de ansatte som hadde svart ja om hvilken alvorlighetsgrad det var på dette/disse forholdene. Alle har svart noe alvorlig.

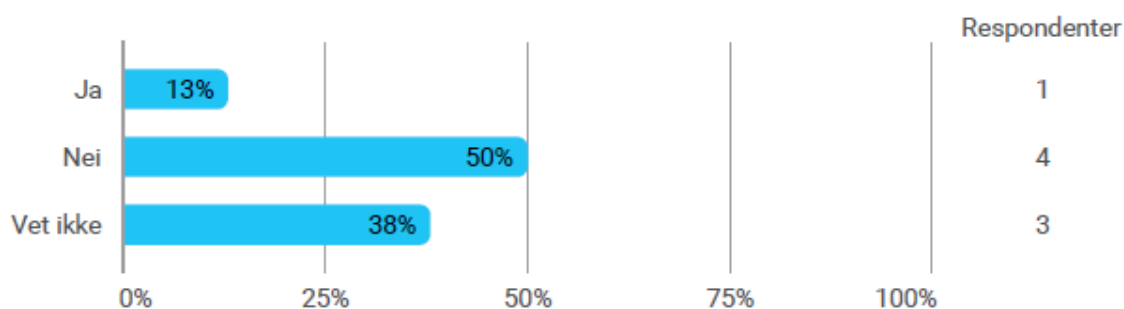
Figur 47. Hvilken alvorlighetsgrad er det på dette/disse forholdene?
Dersom flere forhold, kryss av for det alternativet du mener er mest representativt for summen av disse.



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Videre spurte i de ansatte ved helsestasjonen om de selv har eller har hatt bekymringer som ikke er meldt til barnevernet, der de tenker at det burde vært meldt. Flertallet, 50 % svarer nei. Det er 38 % som svarer at de ikke vet. Det er 13 % som svarer ja.

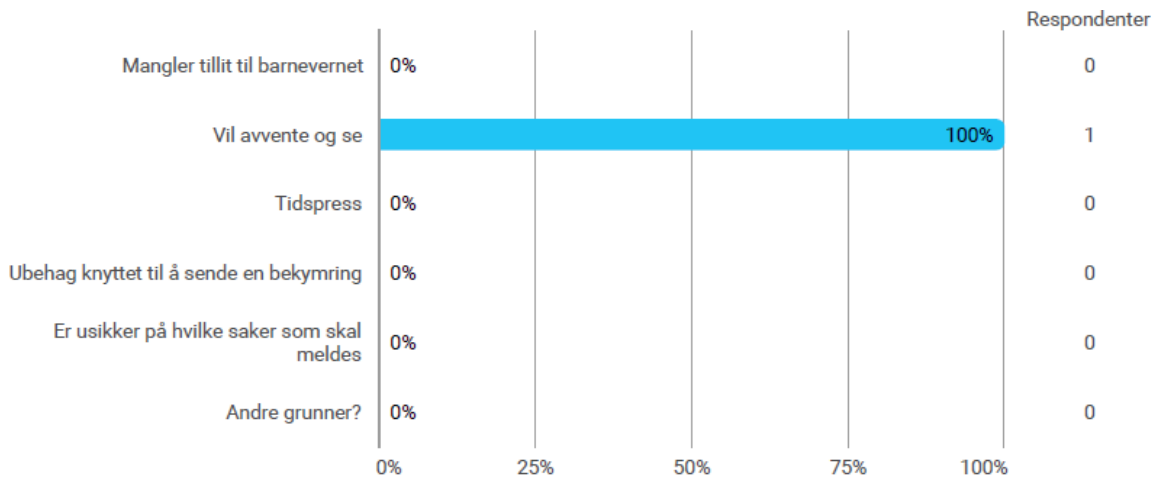
Figur 48. Har du eller har du hatt bekymringer du ikke har meldt fra til barnevernet, der du tenker at det burde vært meldt?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Som oppfølgingsspørsmål spurte vi den ansatte som hadde svart ja om hvorfor bekymringen ikke er sendt. Den ansatte svarer at vedkommende ville avvente og se.

Figur 49. Hva er årsaken til at bekymringen ikke er meldt?
Det er mulig å velge flere svaralternativ.



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Øvrige enheter

Fagleder for flyktningetjenesten synes hun har veldig bra samarbeid med barnevernet. Fagleder har ikke meldt eller vært inne i barnevernssaker siden Melhus overtok barneverntjenesten for Skaun kommune.

Fagleder sier at tilbakemelding mottas fra barnevernet når melding blir gitt.

Barnevernet tar kontakt med fagleder for å få informasjon dersom det er sendt melding til barnevernet. Hun må informere godt til flyktingene vedrørende barnevernets funksjon, da de ofte har blitt utsatt for skremselspropaganda om barnevernet før de kommer. Barnevernet informerer flere ganger i året om sin funksjon i møter med bosatte flyktinger.

Fagleder synes det var bedre kontakt med barnevernet da Orkdal ivaretok barnevernet for Skaun kommune, fordi de ansatte fra Skaun barnevernstjeneste flyttet med til Orkdal.

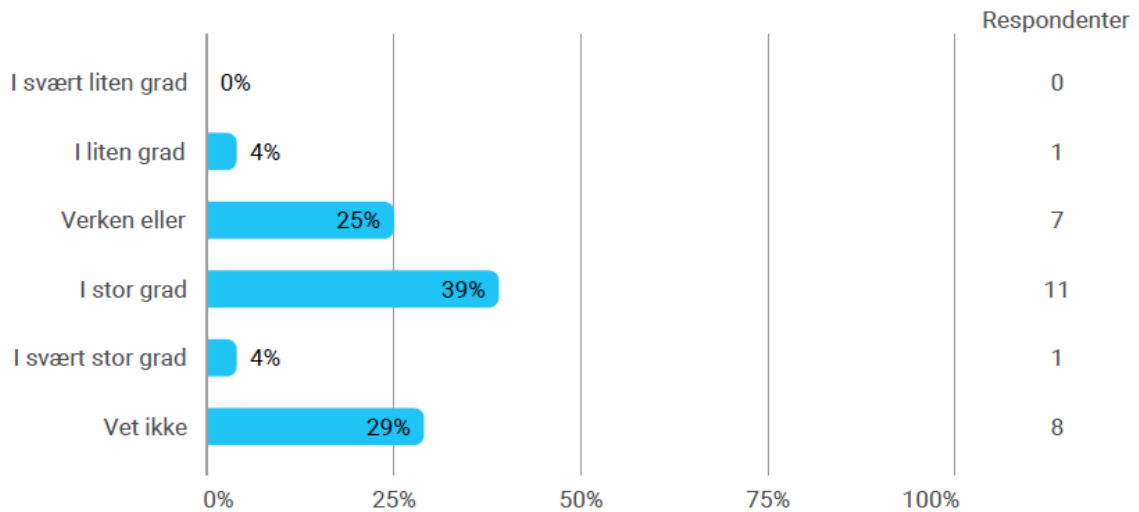
Fagleder for flyktningetjenesten har ikke inntrykk av at det er saker som ikke meldes, heller at det er for mye som meldes på grunn av kulturforskjeller. Flyktningetjenesten jobber mye med å forandre grensesetting som er innlært i andre kulturer.

Nedenfor gjengis spørreundersøkelsessvarene fra PPT, psykisk helse og rus, ergo- og fysioterapitjenesten, kultur og ansatte som ikke identifiserer seg med de svaralternativene som var satt for enheter.

Vi har i spørreskjemaundersøkelse spurt de ansatte om i hvilken grad de har tillit til barnevernstjenesten. 4 % av de ansatte har svart at de i svært stor grad har tillit. Det er 39 %

av de ansatte som har svart i stor grad, mens 4 % har svart liten grad av tillit. Det er 25 % som har svart verken eller og 29 % som har svart at de ikke vet.

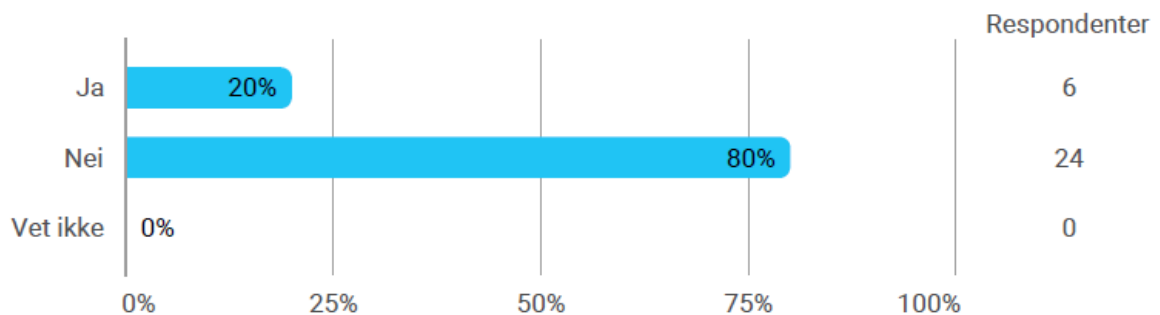
Figur 50. I hvilken grad har du tillit til barnevernstjenesten i Melhus kommune?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

For å kunne vurdere de ansattes erfaring med barnevernet, spurte vi om de har sendt bekymringsmelding i tiden Melhus kommune har vært vertskommune. 20 % har sendt bekymringsmelding i løpet av de siste to årene. Det er 6 respondenter, der tre ansatte er fra PPT og 3 ansatte fra psykisk helse og rus.

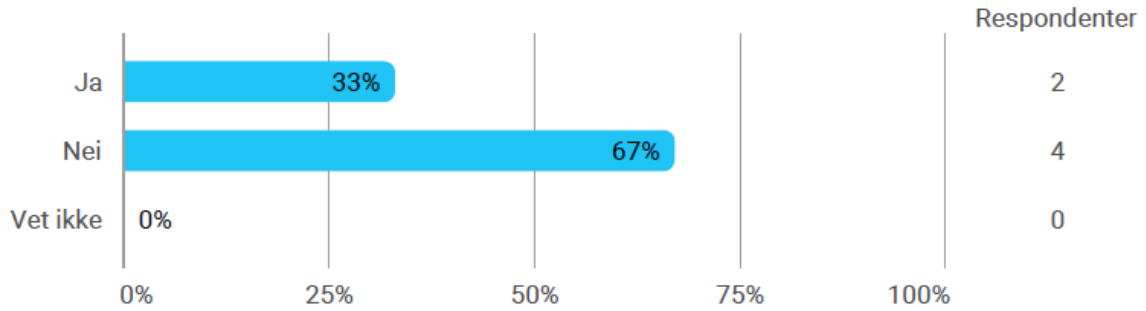
Figur 51. Har du i ditt arbeid sendt bekymringsmelding til barnevernet iløpet av de siste 24 måneder?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Der en bekymringsmelding kommer fra en offentlig instans skal barnevernet gi tilbakemelding om hvorvidt det er åpnet en undersøkelse. Av de som har sendt bekymringsmelding, svarer 33 % at de fikk tilbakemelding om at saken var mottatt. 67 % svarer at de ikke har fått slik tilbakemelding.

Figur 52. Fikk du tilbakemelding fra barnevernet om at saken var mottatt?



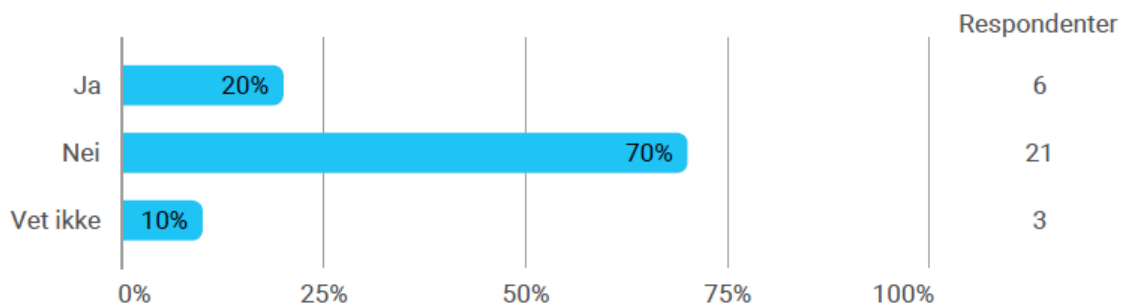
Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Dersom det opprettes en undersøkelse skal den offentlige instansen få en ny tilbakemelding når undersøkelsen er avsluttet med opplysninger om saken er henlagt, eller om barnevernet følger opp saken videre. Som oppfølgingsspørsmål til de som fikk tilbakemelding om at saken var mottatt, spurte vi om de fikk noe informasjon ut over dette.

Den ene ansatte fikk invitasjon til møte. Den andre forteller at vedkommende ikke har hørt noe mer fra barnevernet, og savner informasjon om tiltak som blir iverksatt som påvirker skoledagen.

Videre spurte vi de ansatte ved enhetene om de kjenner til om det har vært bekymringer som ikke er meldt, som burde vært meldt. Det er 20 % som svarer bekreftende, mens 70 % svarer nei. Det er 10 % som svarer at de ikke vet.

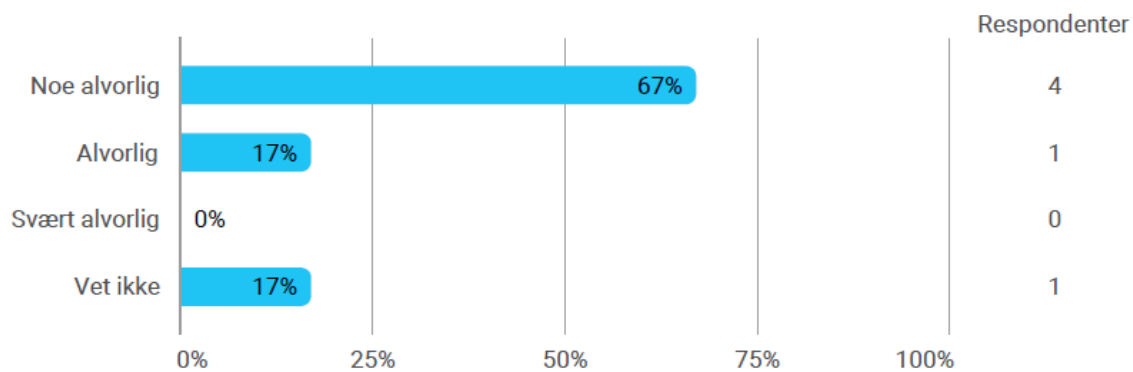
Figur 53. Kjenner du til om det har vært bekymringer som ikke er meldt, som burde vært meldt?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Som oppfølgingsspørsmål spurte vi de ansatte som hadde svart ja om hvilken alvorlighetsgrad det var på dette/disse forholdene. Det er 67 % som har svart noe alvorlig og 17 % som har svart alvorlig. Det er 17 % av de ansatte som har svart at de ikke vet.

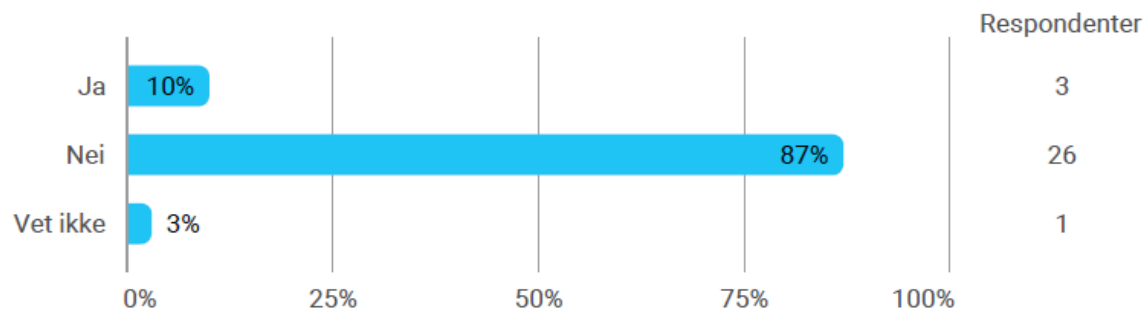
Figur 54. Hvilken alvorlighetsgrad er det på dette/disse forholdene?
Dersom flere forhold, kryss av for det alternativet du mener er mest representativt for summen av disse



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Videre spurte i de ansatte ved enhetene om de selv har eller har hatt bekymringer som ikke er meldt til barnevernet, der de tenker at det burde vært meldt. Flertallet, 87 % svarer nei. Det er 3 % som svarer at de ikke vet. Det er 10 % som svarer ja.

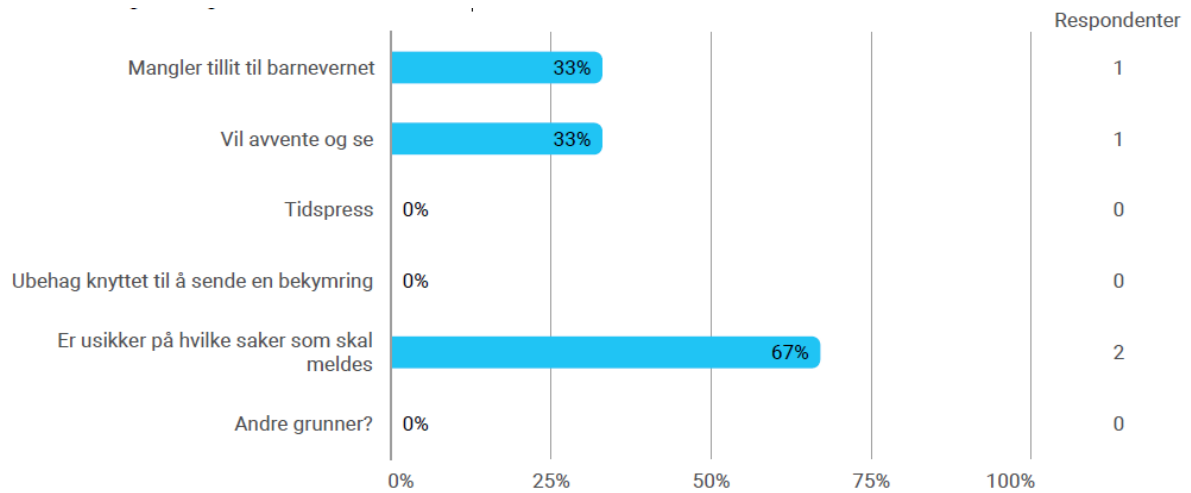
Figur 55. Har du eller har du hatt bekymringer du ikke har meldt fra til barnevernet, der du tenker at det burde vært meldt?



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Som oppfølgingsspørsmål spurte vi de ansatte som hadde svart ja om hvorfor bekymringen ikke er sendt. Det er tre respondenter på oppfølgingsspørsmålet. Det er 33 % som svarer at de mangler tillit til barnevernet, mens 33 % vil avvente og se. Det er 67 % som svarer at de er usikre på hvilke saker som skal meldes.

Figur 56. Hva er årsaken til at bekymringen ikke er meldt?
Det er mulig å velge flere svaralternativ.



Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

2.4 Vurdering

I dette kapittelet vurderer vi følgende problemstilling:

Melder ansatte i Skaun kommune saker til barnevernet?

Vi vurderer med bakgrunn i følgende revisjonskriterier, som er utledet for problemstillingen:

- Det bør foreligge rutiner for hvordan ansatte skal melde fra til barnevernet
- Det bør gis opplæring i meldeplikten
- Ansatte skal uten unntak melde bekymringer til barnevernet

2.4.1 Rutiner og opplæring

Revisors vurdering er at kommunen på overordnet nivå har rutine for melding av bekymringer og informasjon om meldeplikten. Revisor vurderer at det er mangler når det gjelder opplæring og det å gjøre informasjonen kjent. Revisor finner det positivt at nesten samtlige ansatte forteller at de har noen de kan drøfte saker med.

Skole

Revisors vurdering er at det er etablert rutiner, muntlige eller skriftlige, ved hver enkelt skole, og har inntrykk av at disse er veletablerte.

Det gis ikke opplæring i meldeplikten til alle. Revisors vurdering er at det er positivt at det er etablert møter i tverrfaglige hjelpeteam én gang i måneden, der de ansatte kan diskutere konkrete saker. Revisors undersøkelser viser at de aller fleste ansatte ved skolene har noen de kan diskutere saker med dersom de er i tvil. Det er 16 % som svarer at de er usikre på hvilke forhold som skal meldes til barnevernet. Revisor vurderer at selv om rektorene svarer at de ansatte har en omforent forståelse av hva som er meldepliktig, savner revisor skriftlige rutiner og opplæring, som kan bidra til en enhetlig praksis.

Barnehage

Det er varierende svar om barnehagene har skriftlige rutiner for melding til barnevernet. Ca. halvparten av de ansatte svarer bekreftende, mens nesten like mange svarer at de ikke vet. Det er kun 5 % som bekrefter at kommunen ikke har skriftlige rutiner.

Når det gjelder opplæring viser revisors undersøkelser at dette i varierende grad er gitt. De som har fått opplæring er også i varierende grad fornøyd med opplæringen de har fått. Dette kan ses i sammenheng med at det er ansatte som ikke føler seg sikker på hvilke forhold som skal meldes til barnevernet. Revisors vurdering er at tilstrekkelig opplæring ikke er gitt til de ansatte ved barnehagene.

Også barnehagene har etablert tverrfaglige hjelpeteam, der man kan diskutere saker. Revisor ser at nesten samtlige ansatte ved barnehagene har noen de kan drøfte med dersom de er usikre.

Helsestasjonen

Helsestasjonen benytter rutiner utarbeidet på overordnet nivå og det er omforent forståelse av hva som ligger i meldeplikten. Det er helsesykepleieren som har bekymringen som sender meldingen, ikke fagleder.

Revisors undersøkelser viser at en overvekt av ansatte ved helsestasjonen har fått opplæring i og informasjon om melding til barnevernet. Videre ser revisor at det ikke er noen som er usikre på hvilke forhold som skal meldes til barnevernet. Revisor vurderer at opplæring gitt ved helsestasjonen er tilstrekkelig.

Øvrige

Flyktningetjenesten benytter seg av rutiner utarbeidet på overordnet nivå og dette skal ligge tilgjengelig i kvalitetssystemet. Det er fagleder som sender bekymring.

Flertallet av de øvrige ansatte¹² svarer at de ikke vet om kommunen har rutiner for å melde fra til barnevernet. Det er likevel en høy andel som svarer bekreftende, men av disse er det noen som ikke kjenner til innholdet i rutinen. Revisors vurdering er at en eventuell rutine ved de øvrige enhetene bør gjøres bedre kjent.

Når det gjelder informasjon om når det foreligger en bekymring viser revisors undersøkelser at et stort flertall av de ansatte som svarer på spørreskjemaundersøkelsen at de ikke vet om kommunen har utarbeidet skriftlig veiledning. Det er nesten like mange som har fått opplæring som ikke har fått opplæring. Av de som har fått opplæring er en overvekt fornøyd med opplæringen. Dette kan ses i sammenheng med i hvilken grad de ansatte er sikre på hvilke forhold som skal meldes til barnevernet. Det er overvekt av de som er sikre, men samtidig er det 20 % som svarer i liten grad og 13 % som svarer verken eller.

2.4.2 Erfaring med å melde saker til barnevernet

Skole og barnehage

De intervjuede rektorene og barnehagestyrer forteller at de har et godt samarbeid med barnevernstjenesten i kommunene Skaun og Melhus, og har inntrykk av at det er større fokus på samarbeid og åpne linjer. Revisor finner det positivt at det er en fast representant fra barnevernstjenesten i de tverrfaglige hjelpeteam-møtene.

De ansatte ved skolene har ikke like høy grad av tillit til barnevernstjenesten som rektorene. Det er spredning i svarene fra i liten grad til i svært stor grad. Det er flest som svarer verken eller, eller i stor grad. Ved barnehagene varierer det fra i svært liten grad til i svært stor grad.

Revisors vurdering er at ikke alle bekymringer ved skolene og barnehagene blir meldt til barnevernet. Dette handler om manglende tillit til barnevernet, at ansatte vil avvente og se og at man er usikker på hvilke saker som skal meldes. Ved barnehagene oppgis også ubehag knyttet til å sende en bekymring som årsak. Ingen av bekymringene har vært svært alvorlige, men revisor vil påpeke at bekymringene har vært kategorisert som noe alvorlig og alvorlig. Det er potensielt mange barn det kan dreie seg om. Revisor mener at dette er bekymringsfullt.

Helsestasjonen

Revisors vurdering er at helsesykepleierne har tillit til barnevernstjenesten.

¹² PPT, psykisk helse og rus, ergo- og fysioterapitjenesten, kultur og ansatte som ikke identifiserer seg med de svaralternativene som var satt for enheter

Videre er revisors vurdering er at også helsesykepleierne er fornøyde med samarbeidet med barnevernstjenesten når det kommer til bistand i tverrfaglig hjelpeteam. Helsesykepleierne opplever å få støtte til å diskutere saker anonymt over telefon.

Helsesykepleierne og skoleansatte melder uavhengig av hverandre, og helsesykepleierne opplever å melde raskere enn skoleansatte. Revisor ser at det oppleves ulik terskel for når man melder fra, og at skoleansatte oppgir å ville avvente og se. Helsesykepleierne påpeker også at relasjonen mellom helsesykepleierne og barnet/familien kan bli skadelidende av å melde saker, spesielt dersom barnevernstjenesten henlegger saken. Revisor ser denne utfordringen.

Revisors vurdering er at det er saker som ikke blir meldt av helsestasjonen, men i lite omfang. Som årsak oppgis at vedkommende vil avvente og se.

Revisor ser at helsesykepleierne ønsker mer informasjon fra barnevernet og ønsker flere møtepunkt for bedre samarbeid.

Øvrige

Revisors vurdering er at flyktningetjenesten ikke har hatt enkeltsaker i barnevernet i Skaun og Melhus og derfor ikke har erfaring med hvordan barnevernstjenesten følger opp slike saker. Revisor ser at fagleders inntrykk er at det meldes for mange saker på grunn av kulturforskjeller.

Øvrige ansatte ved PPT, psykisk helse og rus, ergo- og fysioterapitjenesten, kultur og andre ansatte som jobber med barn har i varierende grad tillit til barnevernstjenesten i kommunene Skaun og Melhus. Det er overvekt av de som har tillit.

Også ved disse enhetene er det bekymringer som ikke blir meldt, der flest saker blir karakterisert som noe alvorlig. Det er en sak som blir karakterisert som alvorlig, og revisor finner dette særlig bekymringsfullt. Som årsak til at saker ikke blir meldt oppgis manglende tillit til barnevernet, at ansatte vil avvente og se og at man er usikker på hvilke saker som skal meldes.

3 INTERNKONTROLL

3.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling for temaet internkontroll:

3. Er internkontrollen dokumentert og er dokumentasjonen oppdatert og tilgjengelig?

3.2 Revisjonskriterier

Plikten til internkontroll for kommunal barneverntjeneste er lovregulert gjennom barnevernloven § 2-1 andre ledd med tilhørende forskrift.

Det står følgende i første og andre punktum: *Kommunen skal ha internkontroll for å sikre at kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov. Kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller kravet til internkontroll*

I forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester stiller detaljerte krav til hva internkontrollen skal inneholde. Internkontroll betyr systematiske tiltak som skal sikre at barneverntjenestens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov om barneverntjenester.

Internkontroll innebærer at kommunen skal:

- a) beskrive hvordan barneverntjenesten er organisert, samt barneverntjenestens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeidet. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt,
- b) sikre at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for barneverntjenesten,
- c) sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om barneverntjenestens internkontroll,
- d) sørge for at arbeidstakerne og oppdragstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes,
- e) gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten,
- f) skaffe oversikt over områder i barneverntjenesten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav,

g) utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av barnevernlovgivningen,

h) foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i barneverntjeneste

Barne- og likestillingsdepartementet har utviklet en veileder for kommunenes arbeid med internkontroll i barnevernstjenesten¹³. God internkontroll forutsetter at barnevernstjenesten har et system for å identifisere risiko og iverksette tiltak som kan bidra til forbedringer, og styrke barnevernstjenestens muligheter for å nå sine mål¹⁴. Internkontroll skal også fange opp og begrense skadevirkninger av svikt og svakheter, og gi systemer for å utvikle og iverksette endringstiltak¹⁵

Internkontrollsystemet skal dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig.

Ved vertskommunesamarbeid må samarbeidskommunen sikre at de gjennom avtaler og på annen måte har nødvendig kontroll med at virksomheten drives i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov. Rutiner for systematisk oppfølging av vertskommunen må derfor inngå som en del av kommunens internkontroll.

Ved vertskommunesamarbeid må hver enkelt deltakerkommune dokumentere hvordan kontrollen utøves.

Følgende revisjonskriterier er utledet for problemstillingen:

- Skaun kommune må dokumentere hvordan den oppfyller kravet til internkontroll

3.3 Dokumentert internkontroll

Det er etablert en vertskommuneavtale mellom Melhus kommune og Skaun kommune.

Når det gjelder styring og ansvar, er rapportering et viktig virkemiddel for å sikre en god styring ved vertskommunesamarbeid. I punkt 1 om allmenne bestemmelser er overordnet samarbeid regulert i punkt 1.3. Formålet med styringsgruppen er god dialog og god informasjonsflyt vedrørende økonomi, drift og utvikling av tjenesten.

¹³ Barne- og likestillingsdepartementet 2006

¹⁴ Riksrevisjonen, 2012, s. 58

¹⁵ Prop. 106 L (2012-2013), s. 124

Ut over møter i styringsgruppen står det at saker som angår Skaun kommune og som er av prinsipiell betydning skal forelegges samarbeidskommunen for avgjørelse. Skaun skal også bli orientering om store økonomiske eller organisatoriske konsekvenser fortløpende og så tidlig som praktisk mulig.

Avtalen beskriver ikke hvordan vertskommunen skal orientere om eventuelle tilsyn fra Fylkesmannen og klagesaker til Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker.

Når det gjelder økonomi er dette regulert i punkt 4 i vertskommuneavtalen. Det fremgår av avtalen at et utkast til budsjett for barnevernstjenesten skal legges frem for Skaun kommune før budsjettet vedtas. Ifølge enhetsleder for barn, familie og helse får hun tilsendt tertialrapporter om økonomi.

Ansvar for internkontroll er ikke regulert i avtalen.

Kommunedirektøren påpeker at avtalen med Melhus kommune omfatter kommunens internkontroll.

Skaun kommune har ikke fått kopi av barneverntjenestens internkontroll. Kommunen fikk muntlig informasjon om internkontroll i dialogmøte med Fylkesmannen i 2018. I dialogmøtet deltok representanter fra Skaun kommune, Melhus kommune og Fylkesmannen. Det fremgår av møteagenda at kommuneledelsen skal presentere informasjon om hvordan kommuneledelsen opp egen barneverntjeneste og hvilke planer har kommuneledelsen for å følge opp de utfordringer som er i barneverntjenesten

Enhetsleder for barn, familie og helse forteller at hun ikke har undersøkt Melhus kommune sin internkontroll, men har fått informasjon om innholdet i internkontrollen i møte 19.02.2020. Enhetsleder sender reviderte rutiner til leder for barnevernstjenesten. Avvik som sendes til leder for barnevernstjenesten, videresendes til Skaun. Enhetsleder kjenner ikke til om Skaun har dokumentert internkontrollen om barnevern i vertskommunen.

Organisering av barnevernstjenesten er ikke beskrevet i Skaun kommunes organisasjon, men enhetsleder inkluderer det i orienteringer ved enheten barn, familie og helse.

Ifølge enhetsleder omfatter kommunens kvalitetssystem/internkontrollsystem KF rutiner og avvikssystem.

3.4 Vurdering

I dette kapittelet vurderer vi følgende problemstilling:

Er internkontrollen dokumentert og er dokumentasjonen oppdatert og tilgjengelig?

Vi vurderer med bakgrunn i følgende revisjonskriterie, som er utledet for problemstillingen:

Skaun kommune må dokumentere hvordan de oppfyller kravet til internkontroll

Styring er en sentral del av kommunal forvaltning, og er utslagsgivende for utforming og ivaretagelse av kommunale tjenester. Styring omhandler det å påvirke og endre samfunnet på en planlagt og bevisst måte, og beskrives som en kjerneoppgave i all offentlig virksomhet. I vertskommunesamarbeid er det viktig å inneha en god styringslinje fra samarbeidskommunen inn mot vertskommunen, slik at deltakerkommunen på et overordnet nivå kan påse at sine interesser blir ivaretatt slik hensikten og intensjonen var ved etablering og inngåelse av samarbeidet. Skaun kommunes myndighet etter barnevernsloven er delegert til Melhus kommune, men Skaun har likevel ansvaret for å ivareta kravene i lov og forskrift.

Revisor ser at det er dokumentert rapportering på overordnet nivå i vertskommuneavtalen. Det er ikke dokumentert ut over dette hvordan internkontroll skal ivaretas. Revisors vurdering er at internkontroll ikke er tilstrekkelig ivaretatt i avtalen og savner at det er spesifisert hvordan internkontroll skal dokumenteres.

Revisors vurdering er at kravene i forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester, ikke er tilstrekkelig ivaretatt.

4 KONTROLLANSVARET

4.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling for temaet kontrollansvar:

Hvordan ivaretar Skaun kommune sitt kontrollansvar som barnevernsmyndighet?

4.2 Revisjonskriterier

Kommunens plikt til å ha internkontroll er hjemlet i barnevernloven § 2-1 andre ledd:

Kommunen skal ha internkontroll for å sikre at kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov. Kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller kravet til internkontroll. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om internkontroll.

Ved vertskommunesamarbeid må hver enkelt deltakerkommune dokumentere hvordan kontrollen utøves. Det må finnes et system for rapportering og oppretting av feil mellom samarbeidskommunene.

Det er utledet følgende kriterier:

- Skaun kommunen må ha system for rapportering av status for barnevernstjenesten

4.3 Styringsdialog

Styringsgruppemøter

Skaun kommune og Melhus kommune inngikk vertskommunesamarbeid om barnevern fra 01.01.2018.

Det er etablert en samarbeidsavtale om interkommunalt samarbeid mellom Melhus kommune og Skaun kommune på tjenesteområde barnevern. Ifølge samarbeidsavtalen skal det opprettes en styringsgruppe for virksomheten bestående av representanter fra hver kommune. Formålet er god dialog og god informasjonsflyt vedrørende økonomi, drift og utvikling av tjenesten. Det skal avholdes møter i styringsgruppen ved behov og minimum to ganger i året.

I styringsgruppa sitter kommunedirektør, leder for barneverntjenesten og virksomhetsleder barn og unge og fra Melhus kommune. Fra Skaun sitter kommunedirektør, rådgiver helse og barnehage og enhetsleder for barn, familie og helse.

Ifølge kommunedirektøren i Skaun kommune har styringsgruppa møter to ganger i året. I tillegg får Skaun informasjon om det er noe som skjer mellom møtene. Møtene skal bli gjennomført før 30.06 og 31.12.

Det er blitt gjennomført styringsgruppemøter i juni 2018 og august 2019. Per juni er det ikke gjennomført møter i 2020. I høringssvaret informeres det om at styringsgruppemøtene er gjennomført en gang per år etter enighet mellom kommunene om innhold og frekvens. I 2020 er ikke møte blitt prioritert på grunn av coronasituasjonen og aktuell behovsvurdering. Neste møte planlegges høsten 2020.

Kommunedirektøren forteller at Skaun får tilbakemelding fra Melhus kommune om hvordan tjenesten gjennomføres i styringsgruppemøtene. Dette gjelder deriblant avvik og fordeling av tjenesten mellom kommunene, ressursbruk, hvilke typer saker. Det gjennomgås mer enn bare økonomi. Det lages bakgrunnsinformasjon for møtene. Skaun har også bedt om å få belyst andre spørsmål i styringsgruppemøtene.

Samarbeidsmøter

Det er fire faste samarbeidsmøter i året mellom Skaun og Melhus kommune; i februar, mai, september og desember. I høringssvaret blir det informert om at det blir holdt fire møter dersom det er ønskelig.

I møtene deltar barnevernleder og vikarierende enhetsleder fra Melhus kommune. Fra Skaun kommune deltar virksomhetsleder for enheten barn, familie og helse.

Fast tema for møtene er KOSTRA-tall, meldinger, organisering, bemanningssituasjon, arbeidsmetode og økonomi. Møtet i mai skal inneholde ferdig regnskap til 1. tertialrapport / ØR¹⁶ 1. Møtet i september skal inneholde ferdig regnskap til 2. tertialrapport og forslag til budsjett året etter. Ut over dette blir det tatt opp aktuelle tema, som ulike tilbud og handlingsplaner.

Enhetsleder får tilsendt rapporteringen til Fylkesmannen ved tilsyn. Eventuelle avvik blir tatt opp.

Ifølge enhetsleder skrives det referat fra møtene. Revisor har fått tilsendt møtereferat fra 04.12.2019 og 19.02.2020.

¹⁶ Økonomirapport

Oppfølging av styringssystem

Komite for helse og omsorg i Melhus kommune vedtok i sak 28/17, 18.10.2017, at det skal gjennomføres en årlig gjennomgang av styringssystemet innen helse- og velferdstjenestene i Melhus. Oppsummering og handlingsplaner skal legges frem for komiteen i løpet av første halvår fra og med 2018. Med bakgrunn i vedtaket er det etablert en prosedyre for ledelsens gjennomgang og vurdering innen helse og velferd i Melhus kommune. Prosedyren er udatert og det er ikke oppgitt om den er redigert. Prosedyren regulerer ikke oversendelse av oppsummering og handlingsplaner til Skaun kommune vedrørende barnevern.

Den vedtatte systematiske gjennomgangen innebærer en gjennomgang og vurdering av styringssystemet opp mot tilgjengelig statistikk og informasjon, for å sikre at det fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring av virksomheten.

I 2019 ble avdelingens tilstandsrapport og utviklingsplan ble presentert for Skaun kommune 06. mars. Fra Melhus kommune deltok kommunedirektør, vikarierende enhetsleder, barnevernleder og fagleder. Fra Skaun kommune deltok enhetsleder for barn, familie og helse.

I møtet ble status for hver kjerneoppgave gjennomgått. Kjerneområdene er delt inn i tre;

- mottak av bekymringsmeldinger og gjennomføring av undersøkelser i forhold til bekymring for barns omsorgssituasjon
- igangsette og følge opp barn med hjelpetiltak i hjemmet
- oppfølging og tilsyn av barn med tiltak utenfor hjemmet

For hver kategori er det laget en handlingsplan med tilhørende risikofarge (rød, gul og grønn). Det er ingen som er vurdert til rød risiko.

Det ble også orientert om antall årsverk, antall ansatte og sykefravær siste året i prosent.

Orientering til politisk nivå

Kommunedirektøren har ikke rapportert videre til politisk nivå, da leder for barnevernstjenesten i Melhus kommune jevnlig har orientert i HOKU¹⁷. Barnevernslederen også informert i kontrollutvalget, hovedutvalget og formannskap/kommunestyre samt avdelingsledermøter i enheten barn, familie og helse.

¹⁷ Helse- oppvekst- og kulturutvalget i Skaun kommune

Ifølge enhetsleder for barn, familie og helse i Skaun kommune får politikerne i HOKU, kontrollutvalget og kommunestyret informasjon om barnevern når de ber om det. I 2019 var det to gjennomganger. Enhetsleder har inntrykk av at politikerne er veldig interesserte i barnevern. Det er både informasjon og dialog i møtene.

4.4 Vurdering

I dette kapitlet vurderer vi følgende problemstilling:

Hvordan ivaretar Skaun kommune sitt kontrollansvar som barnevernsmyndighet?

Vi vurderer med bakgrunn i følgende revisjonskriterie, som er utledet for problemstillingen:

Skaun kommune må ha system for rapportering av status for barnevernstjenesten

Revisors vurdering er at det er etablert møtearenaer mellom vertskommunen og Skaun kommune der Skaun kommune får informasjon om status for tjenesten.

I tillegg til det avtaleregulerte punktet styringsgruppemøter, gjennomføres også andre faste møter. Revisors vurdering er at styringsgruppemøtene ikke blir gjennomført to ganger i året slik som er avtalesfestet. Per juni 2020 er det bare gjennomført ett møte i 2018 og ett møte i 2019. Revisors vurdering er at det er særlig viktig med tett oppfølging ved starten av et samarbeid, og finner det uheldig at møtene ikke er gjennomført.

Når det gjelder samarbeidsmøter på enhetsledernivå er revisor usikker på om møtene blir gjennomført i henhold til rutinen. Vi har fått informasjon om at det skal gjennomføres fire faste møter i året, men har bare dokumentasjon på at det er gjennomført ett møte, i 2019.

Revisor ser at politisk nivå blir orientert ved forespørsel.

5 HØRING

En foreløpig rapport ble sendt på høring til kommunedirektør i Skaun kommune 02.07.2020. Revisor mottok hørings svar 31.08.2020. Hørings svaret er vedlagt rapporten i vedlegg 1.

Det ble gjennomført høringsmøte over Teams 12.08.2020. I møtet ble innspill fra kommunen gjennomgått.

Innledningsvis vil revisor bemerke at vi har gjennomført en forvaltningsrevisjon i Skaun kommune, og ikke en enkelt enhet. Det har vært viktig for revisor at alle som jobber i tilknytning til barn har fått mulighet til å uttale seg gjennom spørreskjemaundersøkelsen. Begrunnelsen for å samle opp enheter har vært at det har vært få svar fra disse enhetene i spørreskjemaundersøkelsen.

Revisor har etterkommet kommunens ønske om å skrive om kapittel 2.3.2 Helsestasjonen. Tidligere var det gjengitt informasjon fra helsesykepleierne per skole, men dette er nå flettet sammen. Det er ikke gjort innholdsmessige endringer.

Når det gjelder presentasjon av spørreskjemaundersøkelsen fremgår det i figurene hvor mange respondenter som har svart hva, i tillegg til at prosentandel er gjengitt i rapporten. Der ansatte har hatt mulighet til å velge flere svaralternativ i spørreskjemaundersøkelsen, er det nå presisert hvor mange som har svart på spørsmålet.

Begrepet alvorlig, som er brukt i spørreskjemaundersøkelsen, må ses i sammenheng med spørsmålet om ansatte kjenner til saker som burde vært meldt til barnevernet. Det var ansatte som svarte at det var saker som ikke var meldt, som burde vært meldt. Disse ansatte har fått i oppfølgingsspørsmål å vurdere alvorlighetsgraden av sakene som ikke er meldt.

Videre stilles det spørsmål ved om spørsmålet *Har kommunen skriftlige rutiner som beskriver fremgangsmåten ved melding til barnevernet* kan villedde respondentene. Revisor er uenig i at dette er et utydelig spørsmål.

I hørings svaret stilles det spørsmål ved om informasjon om en episode som involverer Barnehuset er nødvendig å ta med i rapporten. Revisors vurdering er at intervjuobjektet forteller om hvordan vedkommende opplevde at barnet ble ivaretatt av barnevernet i etterkant av avhøret, og at det derfor er relevant.

Revisor har ikke benyttet begrepet «formkrav» i rapporten, og er usikker på hva som menes i hørings svaret.

Revisor har endret navnet på barnevernstjenesten og benyttet begrepet hjelpeteam gjennom hele rapporten. Det var intervjuobjektene selv som benyttet ulik terminologi.

Revisor mener det kan være positivt at det settes søkelys på om taushetsplikt mellom instanser er for barnas beste.

Når det gjelder vektning av informasjon i vurderingene har revisor tatt hensyn til antall intervjuobjekt og respondenter. Det er ikke gjort endringer i rapporten på dette punktet.

Informasjon i rapporten bygger på skriftlig dokumentasjon og verifiserte referat. Intervjuobjektene er orientert om at referatene fra intervjuene inngår i vårt datagrunnlag og at de vil bli omtalt med titler. Revisor ser at enhetsleder ønsker å endre noen formuleringer i rapporten, og har etterkommet dette der det ikke har endret meningsinnhold.

Revisor har følgende endringer med bakgrunn i høringssvaret:

- Endret til én rådgiver
- Endret til «barnehagene som ble valgt ut..»
- Skrevet inn at vi har mottatt referat fra samarbeidsmøte gjennomført i februar 2020
- Lagt inn informasjon om meldeskjema på side 15.
- Skrevet inn at ifølge enhetsleder for barn, familie og helse melder PPT uavhengig av skole, men også sammen med skole
- Flyttet første avsnitt på side 16 til fjerde avsnitt på side 15
- Tatt bort informasjon om prosjektet «Snakk med meg»
- Tatt bort informasjon om Barnehuset
- Presisert at bekymringen gjelder et barn
- Tatt bort en setning om statistikk om hvor mange bekymringsmeldinger som blir sendt fra helsesykepleier
- Endret fra påvirker til motiverer
- Presisert hvor mange ansatte som er foreldreveiledere i COS-P og ICDP
- Presisert at det er rektor som informerer om at skolen har barne- og ungdomsarbeider
- Tatt bort en ikke på side 34 avsnitt 5
- Tatt bort *barnevernet byr på...*
- Omskrevet gjengivelse av en hendelse
- Tatt bort en henvisning til Orkdal
- Tatt bort avsnitt 2 på side 42
- Presisert at det er varierende svar fra barnehageansatte på spørsmålet om kommunen har skriftlige rutiner for melding av bekymringer til barnevernet
- Presisert at flykningetjenesten ikke har hatt enkeltsaker til behandling i barnevernet i Skaun og Malvik kommuner
- Presisert at enhetsleder for barn, familie og helse fikk informasjon om internkontroll i møte 19.02.2020

Høringssvaret har ikke medført endringer i vurderinger og konklusjoner.

6 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

Det er utarbeidet følgende problemstillinger for forvaltningsrevisjonen:

1. Melder ansatte i Skaun kommune saker til barnevernet?
2. Er internkontrollen dokumentert og er dokumentasjonen oppdatert og tilgjengelig?
3. Hvordan ivaretar Skaun kommune sitt kontrollansvar som barnevernsmyndighet?

6.1 Konklusjon

Revisor konkluderer med at ikke alle saker blir meldt til barnevernet.

Det er etablert rutiner for melding av saker til barnevernet i enheten barn, familie og helse, som er distribuert til skoler og barnehager. Revisor ser at det i varierende grad brukes og det er ansatte som ikke kjenner til rutiner for melding av saker til barnevernet.

Når det gjelder opplæring gis ikke dette til alle. De som har fått opplæring er stort sett fornøyde med den opplæringen som er gitt. Revisor finner det positivt at ansatte har noen de kan drøfte saker med.

Ledernivå i kommunen har gjennomgående positiv erfaring med barnevernstjenesten. Revisors vurdering er at de ansatte ved enhetene i ulik grad har tillit til barnevernet, men det er overvekt av de ansatte som oppgir å ha tillit til barnevernet.

Der saker ikke meldes, oppgis ulike årsaker. Dette er saker som de ansatte mener burde vært meldt. Det handler om manglende tillit til barnevernet, at ansatte vil avvente og se og at man er usikker på hvilke saker som skal meldes. Det oppgis også ubehag knyttet til å sende en bekymring som årsak.

Bekymringene som ikke er sendt er kategorisert som noe alvorlige og alvorlige. Revisors vurdering er at det kan være mange bekymringer som ikke er sendt og konkluderer med at det er brudd på meldeplikten.

Revisor konkluderer videre med at kravene til internkontroll ikke er tilstrekkelig ivarettatt. Rapportering er delvis regulert i vertskommuneavtalen, men revisor savner en mer detaljert beskrivelse av hvordan Skaun ivaretar sitt ansvar for internkontroll.

Revisor konkluderer med at det er etablert møtearenaer mellom vertskommunen og Skaun kommune der Skaun kommune får informasjon om status for tjenesten. Dette gjelder overordnede styringsgruppemøter samt samarbeidsmøter på enhetsledernivå. Revisor konkluderer med at styringsgruppemøtene ikke blir avholdt like hyppig som avtalen forutsetter

og har ikke dokumentasjon som bekrefter at samarbeidsmøtene blir gjennomført slik som forutsett.

6.2 Anbefalinger

Revisor anbefaler følgende:

- Sørge for at meldeplikten blir overholdt fullt ut
- Dokumentere hvordan alle krav til internkontroll blir ivaretatt
- Sørge for at møtene i etablerte møtearenaer blir gjennomført i henhold til avtale og rutine

VEDLEGG 1 – HØRINGSSVAR



Dato: 31.08.2020
Vår ref: 20/4014-2/ELI
Deres ref:

INTERNT NOTAT

Til: RMRevisjon MidtNorge
Fra: Eli Haugen
Kopi:
Sak: Kommentarer til foreløpig rapport, forvaltningsrevisjon Barnevern

Forvaltningsrevisjon Barnevern

Skaun kommune mottok *Foreløpig forvaltningsrevisjon Barnevern* 06.07.20 og setter pris på utvidelse av svarfrist til 28.08.20 mht ferieavvikling.

Vi gjennomført et møte med RM Revisjon Midt-Norge 12.08.20 over Teams der vi gjennomgikk det som er notert under.

Etter gjennomgått foreløpig rapport har Skaun kommune noen spørsmål og faktaendringer.

Metoden – Skaun kommune er kjent med at intervju av ansatte er en vanlig metode å benytte ved tilsyn/revisjon. Skaun kommune stiller likevel spørsmål om fremstillingen av rapporten da den har en muntlig fremstilling der intervjuobjektene med titler er sitert, og hvor det kan spores tilbake til enkeltpersoner og enkeltsaker som er taushetsbelagte. Identifisering av den som intervjues er uheldig. Er intervjuobjektene klar over at deres intervju blir referert i sin helhet med tittel? Skaun kommune er en liten kommune og det er svært transparent hvem som har uttalt hva i rapporten. Ber om at dette hensyntas.

Det stilles også spørsmål ved framstilling av svarene for undersøkelsen som er gjennomført ved små enheter og ellers. Eksempelvis at det man refererer til at 67% ikke har fått tilbakemelding fra barnevernet, og at det bak disse tallene er det fire ansattes svar. Enkeltutsagn og svar fra en liten gruppe gis tilsynelatende stor vekt.

Vi/Enhetsleder i Barn, familie og helse(BFH) stiller seg undrende til at enheten er splittet opp og satt sammen med andre enheter. At Helsestasjon og Flyktningetjenesten er tatt ut av Barn, familie og helse er for så vidt greit, men at PPT, Fysio/ergo Psykisk helse og rus blir vurdert sammen med Kultur, fritid og frivillighet og andre er vanskelig å forstå. BFH har felles rutiner for melding til barnevern og felles opplæring. Siste opplæring vedr. melding til barnevern var 25.09.19. Se vedlegg av program. Antar BFH har er en helt annen frekvens på opplæringen vedr. melding til barnevern enn f.eks. Kultur, fritid og frivillighet.

Barn, familie og helse inneholder fagkontorene Helsestasjon, Flyktningetjenesten, Psykisk helse og rus, Fysio- og ergoterapiavd. , PPT, Legekontoret, samt kontaktperson til Interkommunalt barnevern i Melhus og Skaun.

Skaun kommune ● Barn, familie og helse ● Postboks 74 ● 7358 Børsa

Telefon: 72 86 72 00
Telefaks: 72 86 72 01
Org.nr.:939 865 942 mva

Internett/E-post:
www.skaun.kommune.no
postmottak@skaun.kommune.no

Bankgiro:
4212 56 72137
6345 06 16577 skatt

Barnehagene – Det er kun en styrer som er intervjuet. Vi mener det blir lagt stor vekt på en styrers mening/oppfatning.

Definisjoner

Alvorlig - er det definert? Hva er revisors vurdering?

Hva legger revisjon i «formkravet»? (rutine, veileder, beskrivelse av fremgangsmåte, innhold i meldingen)

Faktaendringer

Barnevern i Melhus og Skaun kommune er navnet på vår barneverntjeneste.

Hjelpeteam er Skaun kommunes navn på tverrfaglig fora ute på alle skoler og barnehager. (Fagteam = Hjelpeteam). Vi har Hjelpeteam på alle skoler og barnehager. Det finnes et kommunestyrevedtak på at alle enheter skal ha et Hjelpeteam minimum 1 gang per semester. Hjelpeteam består av representanter fra Barnevern, PPT, Helsestasjonen og skole/barnehage, samt de av skolens/barnehagens ansatte som har saker til teamet.

Under har vi kommentert ulike avsnitt merket med sidetall.

Forord s. 3

Er det rett periode?

Kap. 1

s. 9 nest siste avsnitt ...rådgiver i rådmannens stab innen helseområdet.... Vi har kun en rådgiver innen helseområdet.

s. 10 Avsnitt 3, må gjøres forståelig. *Barnehagene som var valgt ut ...*

s. 10 Avsnitt 5. Vi ønsker at intervjuguiden legges ved rapporten.

s.10 siste avsnitt. Det er sendt referat etter styringsgruppemøter og ett samarbeidsmøte. Siste samarbeidsmøte var 19.02.20, Ledelsens gjennomgang, den er lagt ved mail sendt etter dette møtet.

s.12 Det bør foreligge rutiner for *hvordan*..... Vi har rutiner, og vi fyller ut et skjema for melding til barnevern. Skjema for melding til barnevern legges ved.

BFH har jevnlig opplæring, men vi har ikke skriftlig rutine på at det skal være jevnlig opplæring vedr. melding til barnevern. Siste opplæring hadde vi på BFH's fagdager 25.09.19. Legger ved program.

s. 14 Andre avsnitt – *Ifølge enbetsleder står det ikke noe om* Vi melder på eget meldeskjema til barnevern. På skjemaet er det tatt med spørsmål om det tema som ønskes opplyst i meldingen.

s.15 Andre avsnitt. PPT melder uavhengig av skole, men kan også melde sammen med skole.

s. 15 Fagteam er det samme som Hjelpeteam.

s.16 Første avsnitt. Kan det legges til fjerde avsnitt på s.15.

s.16 Andre avsnitt. Buvik skole har rutine for melding til barnevern jmf. det som står i teksten.

s. 16 Avsnitt 7. Tverrfaglig team (og fagteam) bør erstattes med navnet Hjelpeteam.

s. 17 «Snakk med meg» ... hvorfor er det nevnt.

s.21 Avsnitt 4. *Barnehuset gir gode generelle råd*.... Hvorfor blir Barnehuset nevnt? Er det aktuelt for temaet i forvaltningsrevisjonen?

s. 25 Avsnitt 2. Ifølge fagleder er det den helsesykepleier som har bekymring for et barn som melder.

s.25 Avsnitt 3. Forstår ikke siste setning i avsnittet. BFH ber jevnlig om gjennomgang fra Barnevern om hvem som melder. Sist vi fikk informasjon om dette var sammen med HOKU i aug. -19. Temaet

ble også tatt opp i Kontrollutvalget.

- s. 25 Avsnitt 4. Hvorfor står denne setningen der? Hva betyr dette for revisjonen?
- s. 29 Fig. 22 Har kommunen skriftlige rutiner som beskriver fremgangsmåten... Vi stiller spørsmål om «spørsmålet» kan vildele respondenten?
- s.32 Avsnitt 4. ...fordi at avdelingen trekker inn foreldrene og *motiverer* dem til å melde selv.
- s. 33. Avsnitt 4. Vi har 6 foreldreveiledere i cos-p og 2 foreldreveiledere i ICDP i BFH.
- s.34 Avsnitt 4. ... i tillegg har kommunen 1 ½ dag med barne- og ungdomsarbeider? Usikker på hva som menes her. Barn, familie og helse har flere fra støtteapparatet inn i skolen; 2 dager med helsesykepleier, 2 dager med konsulent fra Psykisk helse og rus og 1 dag med PP-rådgiver.
- s.34 Avsnitt 5. Litt mye *ikke*?
- s.34 Avsnitt 7. Barnevernet byr på... Familievernkontoret og psykisk helse, ... Dette kjenner vi ikke til.
- s. 35 Avsnitt 3-5. Dette må skrives om og deler må fjernes.
- s. 35 Avsnitt 7 Info om Orkdal er kanskje ikke nødvendig i denne rapporten?
- s. 36 Avsnitt 3. Det som står om dårlig tilrettelegging på Barnehuset, det er kanskje ikke nødvendig å ha med i denne rapporten?
- s. 40 fig.35 – Legg tydelig frem antallet som har svart på dette spørsmålet.
- s.40 Siste avsnitt. En forteller at skolen er avhengig av god relasjon til foreldre... Hva enkeltindivider uttaler oppfattes å gi betydelig vekt. Usikker på om det bør fremstilles slik?
- s.41 Avsnitt 3. Dette er trolig en enkeltsak det er meldt avvik på.
- s. 42 Avsnitt 2. Usikker på hva dette betyr? Det kan bety at skole og barnehage skal opptre adskilt ved melding til barnevern?
- s.47-51 Bør det stå fra hvilken skole helsesykepleier har uttalt seg?
- s.55 Avsnitt 5. Flyktningstjenesten jobber med å orientere om norsk lov og kultur.

2.4 Vurdering

- s. 60 Avsnitt 2. ...*Det er kun 5% som bekrefter at...* Barnehagen har rutiner på å melde til barnevern.
- s.62 Avsnitt Flyktningstjenesten har erfaring fra barnevern, men de ikke hatt enkeltsaker meldt til barnevern etter at vi ble Melhus og Skaun barnevern. Flyktningstjenesten har hatt representanter inne på integreringsprogrammet der barnevern har orientert om sin tjeneste, hva de kan stå til tjeneste med og hvordan man kan ta kontakt.

3 Internkontroll

- s.65 Avsnitt7 – Enhetsleder har ikke sett Melhus kommune sin rutine for internkontroll, men har fått informasjon om innholdet i selve internkontrollen. Enhetsleder har deltatt på gjennomgangen. Se vedlegg Ledelsens gjennomgang.
- s. 66 Avsnitt 2. Internkontrollen er gjennomført, men Skaun kommune mangler rutine på at vi har gjennomført internkontrollen.

4 Kontrollansvaret

- s. 67 Styringsgruppemøtene er gjennomført en gang per år etter en enighet mellom kommunene om innhold og frekvens. I 2020 er ikke dette møtet prioritert med bakgrunn i koronasituasjonen og aktuell behovsvurdering. Neste møte planlegges høsten 2020.
- Det blir holdt 4 møter per år mellom enhetsleder Helse- og velferd, barnevernleder og enhetsleder Barn, familie og helse hvis ønskelig. Det er nå sendt inn referat fra samarbeidsmøtene i tilsynsperioden.

s.68 Siste avsnitt. Melhus og Skaun inngikk avtale om felles barnevern fra 2018.

s. 70. Revisor fikk referat fra det siste møtet. Referat fra møtet som ble holdt i februar-20 (ledelsens gjennomgang) er nå ettersendt.

Merknader til rapport fra barnevernleder

- Det var barnevernleder som orienterte kontrollkomiteen i Skaun i møte den 21.08.19, og ikke enhetsleder i Melhus.
- Melhus og Skaun barneverntjeneste har fått nytt telefonnummer inn; 47625201
- Helsestasjonen oppgir å ha gitt beskjed til barneverntjenesten om ønske om to ulike skjema for bekymringsmeldinger; ett for foreldre og ett for øvrige meldere. Dette er ukjent for barneverntjenesten.
- Det er ved flere anledninger i rapporten nevnt at barneverntjenesten ikke gir tilbakemelding til melder om mottatt melding. Dette stemmer ikke. Barneverntjenesten verken har, eller har hatt de siste årene, avvik på å gi tilbakemelding til melder om at melding er mottatt. Det vi imidlertid har hatt avvik på tidligere, er tilbakemelding til melder etter endt undersøkelse. Dette avviket har vi nå lukket, ifbm revidert og utvidet internkontroll fra november 2019. Vi har nå fått nye rutiner, der vi tar kvartalsvis kontroll på dette.
- Det er påpekt at barneverntjenesten har hatt manglende rutiner ifbm avhør av barn og foreldre. Barneverntjenesten har gode rutiner/prosedyrer på dette, som ansatte er godt kjent med. Det er også opplyst om at barneverntjenesten har manglet mat og leker. Vi sørger alltid for at barnet får mat, enten ved at følgepersonene ordner dette, eller at vi gjør det selv. Når det gjelder leker, har vi et stort utvalg, både i leker, bøker og puslespill. Vi minner for øvrig på at det er politiets sitt ansvar å organisere og gjennomføre avhør. Barnehuset er en del av politietaten.
- I rapporten står det at Skaun kommune ikke er kjent med barnevernets internkontroll. Dette stemmer ikke. Barnevernets internkontroll ble revidert/utvidet november 2019. Det ble laget et eget årshjul, der det bl.a. ble innført egenvurderinger og mappekontroll 3. ganger i året. Internkontrollen var tema i ledelsens gjennomgang 25.02.20, der enhetsleder i Skaun, Eli Haugen deltok. Haugen fikk kopi av både internkontrollen og årshjulet for internkontrollen på vei ut fra møtet.

Med hilsen
Barn, familie og helse

Eli Haugen
leder

Direkte innvalg: 72867260



Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no